

CHKD APR 13 1964

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. 5
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

VIENYBĖ

78 M. 13 N.

1964 M. KOVO (MARCH) 25 D.

KAINA 20 C.

JAU SAULELĖ VĒL...

Dail. V. Kalinauskas

Kaip Rūtai Lee sekasi Lietuvoje

Rūta Lee Kilmonytė, kuri savo dramatiška kellone į Lietuvą sujaudino ir dar tebejaudina daugelį Amerikos lietuvių, kaip iš pranešimų iš Lietuvos atrodo, ir tenai pavergė daug lietuviškų širdžių visur, kur tik ji apsilankė.

Čia dedamas reportažas, tilpęs Kauno Tiesoje kovo 20 d., bent iš dalies atskleidžia, kaip Rūtai sekasi Lietuvoje ir ką ji tenai veikia.

Rošo M. MACIJAUŠKIENĖ

Mama lankstydavo atsivežtines, dar krautines raštuotas drobes ir dūšaudavo. Dūšaudavo, prisimindama jaunystę, sunkią vargais pintą, skurdu dabintą, dūšaudavo, prisimindama už jūrių marių paliktą lūšnėlių Lietuvą, bet tokią artimą, dainingą, ir ašaros nejučiomis per skruostus nuriedėdavo. Tada mažoji Rūtelė nebeiškėsdavo:

- Mama, mamyte, ko tu verki? Aš tave labai labai myliu.

Jaunoji Kilmonienė supuodama ant rankų mažyte ir imdavo pasakoti apie linarūtę ir merginų dainas, apie Dzūkijos ežerų akis,

apie miškus, žiemą vasarą amžiną pasaką sekančius... O mergaitės vaizduotė jau kurdavo pasakiškas situacijas, ryškias spalvas... Lietuva? Kaip ji atrodo? Kada mes ten nuvažiuosime? - Rūta dažnai įkyriai klausinėdavo mamą. Kada?.. Gal būt, šis "kada" ir skatino Kilmonis, Kanadoje gyvenančių siuvėjų šeimą, nuo pat vaikystės skiepyti vienu turtei meilę dainai, lietuvių liaudies dainai, mokytį skambios, turtingos jų gimtosios kalbos. Rūta Kilmonytė gimė Kanadoje. Reikia tik stebėtis, kad žmogaus niekad nebuvusio tėvų gimtinėje, kalba iki šiol išlaikė tarmę, jos dainingumą.

Mažoji Rūta dar vaikystėje stebino tėvus ir pažįstamus nepaprastai gera atmintimi, plastiniais judesiais, gera klausa ir balsėliu. Mergaitėi patekus į vaikų darželį, vedėja apsidžiaugė tokiu stebuklu: kiekvienoje savišvietimoje programėlėje Rūtai tekdavo pagrindiniai vaidmenys. Vėliau, tėvams persikėlus gyventi į Kaliforniją, į Hollywoodą, Rūta dažnai vaidindavo, šokdavo, dainuodavo

kiekviename mokyklos pasirodyme. 1948-aisiais, dar nebaigus vidurinės mokyklos, Rūta buvo pakviesta filmuotis filme "Septintos nuotakos septyniems broliams", kur ji atliko vienos iš nuotakų vaidmenį. Tai buvo pirmasis mergaitės debiutas kino mene, atvėręs jai plačią duris į Hollywoodo kino ir televizijos studijas. Nuo to laiko Rūta Kilmonis Lee, arba tiesiog Hollywoodo artistė Rūta Lee sukūrė daugiau kaip 500 vaidmenų televizijos studijų statomiems filmams ir 8 vaidmenis kino filmams.

Šiomis dienomis Rūta Lee kartu su tėveliais Juozu ir Marija Kilmoniais lankosi Lietuvoje, džiaugiasi nauju gimtinės peizažu... Jai susipažinus su kai kuriomis mūsų miesto įžymesnėmis vietomis, kreipėmės į brangią viešnią - Rūtą Lee, prašydami pasidalyti įspūdžiais.

- Aišku, pirmiausia, mes su tėveliais aplankėme klinikose besigydančią sėnelę, - pradėjo pasakoti R. Lee. - Jūs nežinote, kokia ji laiminga, kaip ją rūpinamasi, kaip ji čia prižiūrima! Mus

Tęsiama 6 psl.

MES VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Velykos! Poetas Zigmas Gėlė-Gaidamavičius Vienybėje 1912 metais rašė:

Ir linksma visur!.. Atgimimo šventė
Vėl plysta po motiną žemę.

Tai parašė prieš Velykas, o prieš Kalėdas mirė Kijeve, kur lankė universitetą. Kaip po motiną žemę plintančią šventę šimet mūsų broliai Lietuvoje mini, nežinome, nes per visus 23 okupacijos metus išeiviui lietuviui buvo užkrauta Putino

Tave svajoju, tave dainuoju
Tolima, brangi tėvų šalie!

bet patikrintų, platesnių lietuviškojo gyvenimo Lietuvoje nuotakų mums neleidžia patirti ir geležinė uždanga ir mūsiškio realizmo susivaržymai. Tačiau, be abejo, du milijonai lietuvių Lietuvoje Velykas kaip nors praleis - vieni su viltimis, kiti be vilties, tretį ir su ir be.

Į nesuskaitomais pasauliais žvaigždėtą Visatą sykį žvilgtėjęs Tysliava paklausė:

Kur pradžia? Kur galas? Nežinia!

Nežinia ir kur mūsų tautos pradžia, kur jos galas, tačiau su liaudies dainium Strazdeliu galime tarti

Turėk visados po sparnu Tavo.

Gi kiekvieną metinę šventę, per Kalėdas ar Velykas, ir mes, kaip ta poetė Augustaitytė-Vaičiūnienė:

Ir aš maldaknyges senas
Tylėdama atvožiu....

Televizijos-radijo amžiuje spauda verčiama naujomis akimis žvilgtėti į savo vaidmenį visuomenės gyvenime, kadangi atsilikti pavojinga.

Tęsiama 4 psl.

Aktorė Rūta Lee-Kilmonytė Kaune susitinka su savo bobute Liudvika Kamandulienė, kuri šią vasarą atvyks į Amerika ir apsigyvens Hollywoode, Kalifornijoje, Rūtos Lee namuose.

Iš Toronto lietuviu veiklos

INŽ. P. LELIS

Tęsinys ir pr. numerio.

Šia proga tenka pasakyti keletą žodžių ir apie šeiminką kleb. kun. P. Ažubalį, kuris daug Toronto Bendruomenei padeda.

Būdamas aktyvus ir energingas, prieš 10 metų jis praplėtė ir sumodernino senųjų kanadiečių lietuvių pastatytą bažnyčią paversdamas ją tikru lietuviybės centru. Kleb. vėliau jis pastatė 2-jų aukštų priestatą prie klebonijos Tėviškės Žiburiams. Jis įsteigė Lietuvių kapines, (ko neturi nei

viena tautybė). Būdamas Šeštadienišės Liet. mokyklos globos komitete, stipriai remia tą mokyklą, o taip pat ir Šalpos organizacijas, ypač Caritas.

Jis paruošė ir išleido į naujai įsteigtas lietuvių parapijos reikalingus kunigus: kun. dr. J. Gutauską į Dehlį ir kun. B. Pacevičių į Londoną. Dėl kun. Pacevičiaus iškelimo iš šv. Jono parapijos anksčiau kai kas niurzgėjo, bet dabar pamatė, kad taip turėjo būti kun. Pacevičiaus ir lietuviybės labui. Kleb. kun. Ažukelis moka suderinti į vieną nekintamą lietuviybės išlaikymą išelviuoj.

PAGERBĖ DR. A. TRIMAKĄ

Kovo 15 d. Prisikėlimo salėje prisirinko apie 500 lietuvių pagerbti neseniai mirusį VLIKo pirm. dr. A. Trimaką.

Buv. VLIKo pirm. J. Matullionis atidaręs susirinkimą, priminė, kad kova už Tautos laisvę yra napaliainama, Visi kovojame, o dr. Trimakas kovojo iki paskutinio.

Prelegentas smulkiai nupasakojo velionio nuėitą gyvenimo kelią ir veiklą. Pabrėžė, kad 1957 m. išrenkamas VLIKo pirmininku, visą laiką rūpinosi visų lietuvių konsolidacija Lietuvos laisvinimui.

"Jis prie to ėjo nuosekliai ir daug jau padarė, o jo neužbaigtas darbas liko mums kaip jo testamentas" - kalbėjo prel. Balkūnas, tęsdamas, kad vienam stipuliam išvirtus, statykime jo vieton kitą, bet mūsų šūkis lieka tas pats "Aukos ir darbas visų lietuvių, visos tautos".

Pianistas Andrius Kuprevičius atliko tris Čiurlionio preliudus, Chopino Sonatą B Moll, Lopsinę, Liszto sonatą 104 ir Legendą 2.

Pagerbimas baigtas Lietuvos Himnu.

Joms patinka Vienybė

— Well, ponas Archis, aš laukiu jūs. Na kuom gi prasikaltau dabar?

-- Aš noriu, kad Jūs užsi-prenumeruotut Vienybę.

— Linksma girdėt. Su mielu noru.

-- Ir kas dabar? Juk aš judviem atnešu Vienybukę. Ją pasilma Mrs. Dumblis

ir skaito ir skaito, kol viską išskaito, kad man nieko nelieka skaityti.

-- Well, jūs galite skaityti Sandarą ar Lietuvių Dienas ir tą Skirčiau leidžiamą mažuką laikraštuką Lietuval Amerikos Vakaruose, bet mudvi abidvi norim skaityti Vienybę. Štai Jums septyni doleriai, užprenumeruokit man ją.

Bet man buvo įdomu, kad jodvi abidvi myli skaityti tik Vienybę. Aš žinau, kad jodvi yra didelės katalikės, priklauso prie šv. Antano parapijos, ir kai kada jų vardai matyti ir Los Angeles šv. Kazimiero parapijos Lietuvių Žiniuose. Užklausi jas, kodėl jūs mylite mano Vienybukę, ką judvi randate tokio svarbaus Vienybėje.

-- Dabar Vienybė yra pats gražiausias lietuviškas laikraštis. Tik Vienybėje galima rasti gražių nuotraukų iš Lietuvos ir aprašymų apie mūs Tėvynę. Labai mudviem patinka skaityti Valerijos Tyslavienės aprašymai apie apsilankymą Lietuvoje.

Taigi, toks buvo mūsų pasikalbėjimas su toms dviem leidukėm, su Mrs. Anna Brush ir Mrs. Dumblis.

V. B. Archis

Long Beach, Calif.

Komp. Vytauto Klovos opera

"PILĖNAI"

išleista plokštelėse

Išleido "Eurotone"

Kaina \$12.00

Scena iš V. Klovos operos "Pilėnai". Nuotraukoje Eglė (E. Šaulevičiūtė) ir Danyla (V. Adamkevičius).

Kompozitorius Vytautas Klova

Užsakymai siunčiami į Vienybę

192 HIGHLAND BOULEVARD
BROOKLYN 7, N. Y.

kartu su perlaida ar čekiu \$12.00
Persiuntimo išlaidoms pridėdama 50 centų.

Platintojai, kurie norėtų didesnį skaičių "PILĖNŲ" operos plokštelių užsakyti, taip pat kreipiasi į Vienybę.

Išpūdingą "PILĖNŲ" operos plokštelių albumo viršelį "Flexichromo" procesu (spalvose) paruošė dail. J. ŠUKYS.

"PILĖNAI" yra pirmoji lietuviška opera, išleista trijose ilgo grojimo plokštelėse. Užrekorduota Vilniaus Valst. Operos teatre, spektaklio metu. Dirigentas: I. Altermanas.

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

* A. GARBENYTĖ, studentė, išvyko Paryžių ir ten studijuoja prancūzų kalbą.

* ANTANAS GAURONSKIS išvažiavo į Hamburgą Vokietijoje ir apsigyveno pas Reimanas. Šią žinią paskelbęs Europos Lietuvos rašo, jog jis ten nvyko sveikatos pataisyti.

* NEGRAS MILTON O. DAVIS - CORE (Congress of Racial Equality) Chicagos sk. pirmininkas, kalbėjo studentų ateitininkų seminare kovo 21 d. Jaunimo Centre. Ši organizacija dabar Amerikoje kelia truksmą, rengia piketus, "sėdėjimo" streikus ir kt. Yra teigiančių, jog šie trukšmautojai yra inspiruoti komunistų.

* KAZIO ALMĖNO romanas "Upė į rytus, upė į šiaurę" pradėtas spausdinti Draugo dienraštyje. Šio jauno rašytojo kūrybos prieš kurį laiką buvo paskelbta okup. Lietuvos spaudoje už ką K. Almėnas buvo išvanktas to pačio Draugo.

* RIMAS KARALIŪNAS (pirm.), Vytautas Miselis, Algis Volodka, Rimas Vaitkus sudaro Korpl Vytis Chicagos sk. naują valdybą.

* "ŽALIOJOJ LANKELĖJ" ir "Pypkė" -- K. Ostrausko dramos bus pastatytos baldžio 11-12 d. d. Jaunimo Centre. Pirmąjį veikala (abu vieno veiksmo) režisuoja J. Ke-

lečius, antrąjį -- D. Bylaitienė, talkininkaujant J. Blekaičiui. Stalo Lietuvių Teatras "Atžalynas."

* ONA ALIŠYTĖ-ŠULAITIENĖ iš Cicero, St. Luke - Presbyterian ligoninės laborantė tos ligoninės suruoštoje "Hobby Show" buvo išstačius: gintaro išdirbinių rinkinį, kuri iš kelių šimtų įvairių kolekcijų bei eksponatų įvertinta "Honorable Mention" atžymėjimu. Prie šios kolekcijos buvo pridėtas teksto lapas, paaiškinantis žiūrovams gintaro istoriją ir jo reikšmę lietuviams. Paroda, kurią aplankė tūkstančiai žmonių, buvo plačiai aprašyta didžiojoje amerikiečių spaudoje.

* PRANAS RAZMINAS laimėjo I-ą premiją Laiškai Lietuviams žurnalo paskelbtame rašinių konkurse. Šio žurnalo metinis koncertas ir premijų įteikimas įvyko kovo 15 d. Jaunimo Centre. Koncerto programą atliko jauna solistė Lilija Sūkytė iš Kanados, kuriai akomponavo chigagietis Manigirdas Motekaitis.

* ADOLFO MEKO filmas "Aleliuja, kalnams" Chicagos "Surf" teatre ėjo visą mėnesį. Pradžioje filmas buvo gana negausiai lankomas, bet vėliau, susilaukus kelių recenzijų spaudoje, žmonių pagausėjo ir jo demonstravimas kelis kartus buvo pratęstas.

Dailininkas A. Rukstelis

DAIL. A. RŪKŠTELĖ, JUDAS IR

RELIGINIO MENO PARODA

Chicagoje 7-15 d. d. įvykusi lietuvių religinio meno paroda būtų tyliai nuslinkusi istorijon, kaip ir daugumas įvairių parodų, jeigu nebūtų čia pasimaišęs pats kipšas.

1750 žiūrovų, kurie stebėjo šią parodą, gal nepagalvojo, kiek bus išlieta rašalo ir sugadinta nervų, berašant, bediskutuojant temą apie šios parodos "išniekinimą."

Visoje šioje nemalonioje istorijoje yra įveltas parodos dalyvis dail. Antanas Rukstelis, jo paveikslas "Kristaus išdavimas" ir toli nuo Chicagos-Bostonė gyvenantis dail. V. Vizgirda.

Kaip aiškina dr. Juozas Girnius Chicagos Drauge (1964 m. kovo 21 d.), dail. Rukstelis, tapydamas tą paveikslą, jautė neapykantą dail. Vizgirdui ir to pasėkoje gimė kūrinys, kuriame Judas tapo panašus į dail. Vizgirdą.

Susijaudinęs dėl šio panašumo, dr. Girnius teigia, jog čia yra ne tik dail. Vizgirdos, bet ir net visos parodos bei religijos išniekinimas. Jis Drauge rašo: "Moralinis skandalas dėl šios religinės parodos yra toks didelis, kad tyla nebegal būti nulaidžiama. Lauktina, kad Katalikų Federacijos vadovybė su Dvasios Vadu priešakyje išsirtų, kiek dėl šio reikalo yra kaltas faktinis parodos organizatorius p. M. Ivanuskas - ar jis buvo tik suvedžiotas p. A. Rukstelis ar sąmoningai talkino jo keršto žygiui?"

Kiek anksčiau ši "didžiulė nusidėjimą" "išskelė" dail. M. Šileikis Naujienose, o jį pakartojo ir dar gerokai sutirštino parodos recenzentas - Draugo kult. priedo redaktorius - Kazys Bradūnas (1964 m. kovo 21 d.)

K. Bradūnas, kuris nėra joks meno kritikas, dar organizuojant parodą buvo nusistatęs prieš jos rengėjus, tad nenuostabu, kad jis savo recenzijoje parodą bei jos dalyvių tendencijas griežtai nuvertinti, žinoma irgi nepamiršdamas paminėti kontroversinio dail. Rukstelės paveikslą "blogųjų" tikslų.

K. Bradūno teigimu "Rukstelis, Judo portrete

pristatydamas žiūrovui vieną savo profesijos kolegų, pademonstravo ne tik tam tikrą savo dvasios būseną, bet ir pačią šios rūšies parodos intenciją grubiai pažeidė."

Pats parodos vykdytojas Mikalojus Ivanuskas, sakosi nieko nežinojęs apie jokus kitokius negu meninius dail. Rukstelės kontroversinio paveikslą interesus ir stebisi keliamu trūkumu. Kadangi minimo paveikslą pavadinime nėra įvardintas joks asmuo, tai bet kokie palyginimai tėra tik fantazijos dalykas.

Keista yra, jog šios religinio meno parodos vykdytojas iš katalikiškojo Draugo susilaukė karčių žodžių, kas, paprastai, nebūna dalinama net menkiausiams parengimams. Liūdna, kad ir religijos lauke įsiskverbta asmeniškumo pikžolės.

E. Š.

Dail. A. Rukstelis paveikslas "Kristaus išdavimas", kuriame dr. Girnius įtikėjo religijos išniekinimą.

Tai bent dr. Grigaičio reporteriai!

Salomėja Narkėliūnaitė

Kad ir nesiseka gi Naujienų šefui dr. Pijui Grigaičiui su bendradarbiais!

Vienas, andai, prisirinkęs iš jo paslapčių, jau net Vilniuje atsidadė ir dabar ne tik pasakoja, bet ir aprašinėja, kaip dr. Grigaitis Lietuvos laisvinimo reikalais vykdavo į New Yorką ir tenai glostydavo savo sekretorės katiną, vadinamą Maikiu.

Kitas gi jo reporteris, kurį įsai pasamdė S. Narkėliūnaitė taip sumalti, kad iš jos net miltų neliktų, pasirodo, ne tik neprimato, bet ir neprigirdi.

Matymo ir klausos organų suirimas, žinoma, nėra kokia nors nuodėmė ar nedorybė. Kiekvienam vyresnio amžiaus sulaukus, tie dalykai tam tikru laipsniu tenka patirti. Bet dabar jau gyvename tokius laikus, kada ir akinius ir ausims mikrofonus gydytojai prirenka tiems, kurie to pageidauja.

Dr. Grigaičio reporteris, matyt, "senosios kartos ir senosios tvarkos" atstovas

ir tų modernybių nepripažįsta. Taigi, nors jis ir neprimato ir neprigirdi, jis vistiek maišosi tarp sveikų žmonių ir paskui sveikiems žmonėms aprašinėja, kaip jis ką matė ir ką girdėjo.

Mano senelis (kurio apsamanojusį kryžių aš ročiau filme ant savo giminės kapo Mielagėnų kapinėse ir kurį gal matė, o gal ir nematė Dr. Grigaičio reporteris) mėgdavo sakyti, kad arkliai, kuris yra ir naudingas ir reikalingas, užėina noras septynis kartus per dieną užmušti žmogų.

Kai pažiūriu į dr. Grigaičio reporterio rašinius, tai jis Naujienų kovo 17 ir 19 dienos numeriuose per dešimt minučių (tik laiko užima jo abiejų rašinių perskaitymas) S. Narkėliūnaitę "užmuša" net 14 kartų. Mat, tiek kartų įsai tuose raštuose pareiškia melus ir kaltinimus, norėdamas Narkėliūnaitę dvasinai užmušti.

Jei tą jo sugėbėjimą palygintum su mano senelio pasakojamu arkliai, tai išei-

tų, kad dr. Grigaičio reporteris arklį viršija net šimtą kartų! Kas ir visiškai pritinka inteligentiškai būtybei, ne arklio giminės.

Pažiūrėkime gi dabar, kaip tasai dr. Grigaičio reporteris Narkėliūnaitę "užmuša". Štai tie jo melai, prasimanymai ir fantazija:

1. kovo 17 d. rašiny įsai tvirtina, kad filmų pasižiūrėti buvo 90 žmonių, o jau kovo 19 d. sako, kad buvo 80. Labai galimas dalykas,

kad po savaitės įsai tvirtins, jog iš viso nieko nebuvo.

Tiesa gi yra tokia, kad buvo arti 200 asmenų, kas Chicagoje reiškia labai daug, jei į tokio Draugo parengimus susirenka vos 400.

2. Dr. Grigaičio reporteris rašo, kad pirmosiose eilėse sėdėjo S. Narkėliūnaitė, E. Šulaitis ir Vilnies redaktorius Jonikas. Jei ir

Pabaiga 11 psl.

Haven Realty

JUOZO ANDRIUŠIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

Patarnauja perkant ir parduodant namus, įvairiuose apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) taksus.

J. ANDRIUŠIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N.Y.
Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien - 9 v. r. 1kj 9 v. v.

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tyšliava and Juozas N. Tyšliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tyšliava, Editor: Salomeja Narkeliūnaitė. Senior Editor: Vytautas Sirvydas. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00, for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing by the Editor.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Atkelta iš 1 psl.

Taip galvoja Niemano žurnalistinių stipendijų fondo vedėjas Harvardo uolė Louis M. Lyons. Sako, amerikiečių spauda atsilikio nuo naujojo amžiaus, nes nepakankamai įvertina skaitytojų supratimo subrendimą. Įvyzdžiui, dėmesį gamtos mokslams teatkreipė tik tada, kai po dausas sputnikai ėmė smėkščioti. Mokyklų ir jaunimo švietimu tik dabar rimtai susidomėjo, o darbininkų reikalais tik Roosevelto laikais. Vis kliudo gerai paruoštų, išsimokslinusių žurnalistų stoka, kurią šiek tiek išlygina pašaliniai, savarankūs politiniai komentatoriai, kaip Lippmanas. Lyons iškelia, kad sėkmingi laikraščiai, paprastai, yra privatių šeimų nuosavybė: New Yorko Times, Milwaukee Journal, Minneapolis Star, New Yorko Tribune. Gerai vedami Wall Street Journal ir Bostono Christian Science Monitor pasisekimu džiaugiasi dėl to, kad Amerikoje visgi yra apščiai skaitytojų, nenorinčių tūnoti siauruose protiniuose rėmuose.

Lyonso sprendimai pasitvirtina ir žvilgterėjus į lietuvių spaudą. Žurnalistinių lygiu ir idėjų intelektualinio poveikio atžvilgiu įdomiausias laikraštis (nes visi kiti laikraščiai godžiai seka ir kuo plačiausiai komentuoja jo kiekvieną žingsnį) yra privatinės šeimos leidžiama 78 metų Vienybė, kurią iš bendrovės sunykimo savo iniciatyva išgelbėjo ir ant tvirtų žurnalistinių kojų pastatė velionis Juozas Tyšliava. Kanadoje puikaus žurnalizmo keliu eina turiningi Tėviškės Žiburiai, kuriuos, galima sakyti, sukūrė ir ant tinkamų žurnalistinių kojų pastatė savo private iniciatyva velionis istorikas A. Šapoka. Įpėdiniai jo nuotaikomis darba, tęsia, kaip Vienybės įpėdiniai tęsia Tyšliavos darbą. Kiti mūsų laikraščiai pažaboti įvairiais protą siaurinančiais apynasriais, kurie brandesni ir turiningesni lietuvišką žurnalizmą smaigia, o spaudos turinį skurdina.

MUMS

RAŠO:

Praeitame Vienybės numeryje (3 psl.) tilpo rašinys "Washingtono kopyčios reikalai", kurio pabaiga ir autorės vardas per neapdairumą, praleista. Žemiau seka to rašinio praleista dalis ir šia proga straipsnio autorė, Regina Kutką, atsiprašome.

Washingtono kopyčios reikalai

Jie tikriausiai šitą špota mums kada nors iškrės juo labiau, kai sužinos kad tarp lietuvių būta ginčų ir norėta Aušros Vartų Madonos. Ne-noriu būti blogu pranašu, bet, jei mes jos nepastatysime, jie pastatys ir tada neverkime, nes mes jiems

patys būsime užleidą, juk sakoma kad kvallą ir bažnyčioj muša.

Neperseniausiai dar viena varšuvietė rodė spalvotas nuotraukas savo kolegėm kanadietėm ir minėjo nuostabią Lenkijos šventovę, galiausiai ir man parodė, sakydama, kad tai Poland's Wilno šventovė.

REGINA KUTKA

Gerb. V. Tyšliavienė,

labai atsiprašau, kad ilgai užtrukau su atsilyginimu. Kada Juozas Tyšliava atvykdavo pas mus, tada jam asmeniškai užmokėdavom ir važiuodavom pas kitus skolų už Vienybę išrinkti.

Girnakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DESINĖS

Religinės tolerancijos principai politikoje

Kaip žinome, buvo tokių laikų, kai tikintieji savo tikėjimo pareiga laikė kovas su kitatikiais. Religinės kovos buvo nepaprastai nuožmios. Bet mūsų laikų akimis, tų kovų pagrindas buvo menkas. Žmonija religinių aistrų karštį lyg ir pergyveno. Dabar jau daugely kraštų gyvename religinės tolerancijos dvastoje.

Religinė tolerancija nereiškia kokio religinio atšalimo ar savų pažiūrų neturėjimo. Ir mūsų laikais geras krikščionis, kaip ir geras žydas ar kurio kito tikėjimo išpažinėjas, savo tikėjimo tikrumu yra tikras. Tolerancija reiškiasi tuo, kad kito tikėjimo žmonės yra neteisiami ir nepersekiojami už savo tikėjimą. Iš tikrųjų tolerantas prileidžia, kad visus tikėjimus kada nors ateity pasvers Aukštoji Galybė. Tą Aukštąją Galybę vadinam Dievu ar Dievybe. O tuo tarpu visi vienodai turime teisės naudotis žemės gėrybėmis, bendrai dirbdami ir vienas kitam padėdami.

Šitokios tolerancijos principai būtų išganingi lietuvių tautos gyvenime. Mūsų tarpe yra visiškai susikristalizavusios pažiūros tautos likimo klausimu: vieni ieško kelių į nepriklausomą valstybę, kiti mato tautos ateitį ir laimę rusų vadovaujamam komunizme. Pati lietuvių tauta neturi teisės pasirinkti vieno ar kito kelio, parenka kelią svetimos galybės. Tos galybės tokios didelės, o mūsų jėgos tokios mažos, kad mes nepajėgiam būti net kovos partneriais. Liūtu puotoje mes tegalime stebėti ir laukti, gal galūnai pasisotins ar susijaus.

Nepriklausomos valstybės atkūrimas ir tautos pasilikimas rusų vadovaujamam komunizme nėra suderinami. Kompromisas galėtų būti — nepriklausoma komunistinės valstybės be rusų. Bet tokio kompromiso niekas nesiūlo, tokio kompromiso galimybės

visiškai nerealias. Tada paliekame lyg ir kokioje religinėje situacijoje: tuo tarpu skirtingos pažiūros gyvena ir, viena kitos sunaikinti negalėdamos, laukia. Laukia sprendimo. Sprendimas tikrai bus.

Ką veikti jau dabar? Nėra abejonės, kad laikysimės skirtingų pažiūrų ir kovosime už savo idealus. Kiekvienas ir dabar ir ateity jaučia ir jaus pareigą už savo idealus kovoti. Tik tiek nauja tėra, kad reiktų pagalvoti, ar ateities Lietuvai nėra naudinga kovotojų tarpusavio tolerancija.

Sunkumai sunkiai įveikiami. Patys pagrindiniai sunkumai tai — viena — ligšiolinių kovų palikimas ir — antra — bet kokia tolerancijos teisė neigianti komunistų partija. Tačiau yra tikra, kad ir žmonių ir įvairių vertybių į vieną ir į kitą pusę šioks toks judėjimas vyksta. Su iš anos pusės atvykstančiais turistais ir pareigūnais bendros kalbos yra galimos be pastebimos komunistinių siekimų tendencijos. Iš mūsų pusės jie dažnai patiria daugiau — gana negudrių pastangų juos atversti.

Ieškant ryšių su tauta, glūdi dviejų iliuzijų pavojai: viena — gal mes turėsime ryšius tik su partija, o bus iliuzija, kad pasiekiame tautą, kita — gal mes turėsime ryšius su tauta, o įtarsime, kad tai tėra ryšiai su partija. Bet jokia iliuzija nėra tiek pavojinga, kiek dabarties nuotaikos lietuviui į lietuvių žiūrėti lyg į koki vilką su įtarinėjimais.

RAŠYBOS KLAUSIMAS TEBĖRA AKTUALUS

Rašybos klausimas tebėra aktualus — taip Nepriklausomaj Lietuvoj rašo Giedraitis su Kardeliu.

Abu rašantieji pamiršo, kad jie neturi kelio į tautą. Kad ir geriausias jų reformos

Tęsiama 5 psl.

Akcija prieš Šulaitį ir Zalatorius

Vienybės atstovas Chicagoje rengė S. Narkeliūnaitės filmų rodyką ir prieš tai sukviėtė įvairiais reikalais pasitarti kai kuriuos Vienybės skaitytojus ir bendradarbius.

Susirinkusieji stebėjosi, kad daug kas be pagrindo puola Vienybę ir siūlė būdus jai padėti. Vienas iš atėjusių, Dainauskas, pareiškė, kad jam Vienybė visai neįdomi. Jis tvirtino, kad įdomus laikraštis turi užpildinėti klerikalus ir politikus. Jis pasakojosi, kaip kitados tokiu būdu Chicagoje daug padėjęs Keleiviui ir Amerikos lietuviui. Sakė, kad seni pensininkai apie 30,000 dolerių buvo nusistatę palikti Naujienoms. Kai Naujienos pradėjo girti klerikalus, tai tie palikimai buvo pažadėti Vilniai.

Kaip neišnaudojamos medžiagos pavyzdį, Dainauskas nurodė neseniai Chicagoje buvusį skandalą, kai prelatas Mozeris iš netyčių rado savo vikarą kompromituojančioje padėtyje su moterimi.

Dainausko siūlymais niekas nesiryžo naudotis, nes

Būdavo važiuodami pasikalbame visokiais reikalais, o labiausiai apie savo jaunąs dienas, kada abu tarnavom I-ame Lietuvos DLK Gedimino pulke savanoriais. Jis buvo raštininku pulko štabe, o aš pas kapelmeisterį Juozą Gudavičių muzikantu. Pagelbėdavau gaidas rašyti į muz. knygas. Išbuva per trejus metus.

Tai gi, visi tie prisiminimai ir Juozo Tyšliavos atminimas niekad neišdils iš atminties. Įdedu čekį už dvejus metus.

JONAS TAMULIS

New Haven, Conn.

Vienybė nesirengia būti bendrųjų organu.

Vėliau Naujienose skaitėme Dainausko reportažą, kur jis pasakoja apie asmenis ir svarstytytus reikalus. Iš jo reportažo tikra tik tai, kad pasitarime dalyvavo Šulaitis ir Zalatorius. Patikrinus pasirodė, kad ir pasakos apie prel. Mozerio vikarus yra melas.

Panašiai Dainauskas Naujienose rašė ir apie Narkeliūnaitės filmų rodyką. Čia, pvz., istorijos su Vytimi nebuvo, filmų žiūrėti nebuvo ir Vilnės redaktorius L. Jonikas ir t. t.

Dainausko "reportažai" patiko net ir kai kuriems katalikų laikraščiams (Darbininkui). Naujienos, matyt, nežinojo, ką apie jas Dainauskas kalbėjo. Tiek to.

Narkeliūnaitės filmų proga suaktyvėjo ir Chicagos draugija, kažkodėl pasivadinusį žurnalistais. Čia ypač daug teko Zalatoriui, kuris drįsta būti tos draugijos valdyboje ir bendradarbiauti Vienybėje. Su Vienybe kovojančių tonas ir čia panašus Naujienų Dainauskui.

B. R.

JAUNYSTĖS DRAUGAI - Jonas Tamulis, ilgametis Vienybės skaitytojas ir rėmėjas, prisimena tuos laikus, kai Juozas Tyšliava atvykdavo į New Haveną, ir kartu eidavo pas skaitytojus skolų už prenumeratą išrinkti.

VIENYBĖS PRANEŠIMAS SKAITYTOJAMS

Su kokiais priešais turime reikalo

Stebėtojo pastabos

Vienybės skaitytojai jau bus pastebėję, kad pastaruoju laiku kai kurie Amerikos lietuvių laikraščiai yra pradėję akciją prieš Vienybę, prasimanydami, kad ji bendradarbiauja ir skatina bendradarbiauti su Lietuvos okupantu. Vienybė, kaip skaitytojai patys iš laikraščio skilčių gali matyti, niekad nėra tokio dalyko siūlusi ir vienintelė, ką ji skatina ir palaiko, tai yra ryšys ir bendradarbiavimas, kiek jis yra įmanomas, lietuviu su lietuviu, kaip žmogaus su žmogumi pagrindu.

Pastaruoju betgi metu ta akcija nuėjo taip toli, kad žmonės patys sugalvoja faktus ir Vienybę stato už juos į kaltinamojo suolą. Štai, Clevelando Dirva, kovo 18 d. numeryje, savo akcijoje prieš Vienybę jau taip toli nuėjo, kad sugalvojo ir paskelbė, jog Vienybė pasiuntusi telegramą ir paskui iš to "fakto" daro išvadą, kurios siekia Vienybę apjuodinti patriotinės lietuvių visuomenės akyse. Štai, kaip Dirva meluoja ir provokuoja:

Bet Vienybės leidėjams yra aišku, kad Dirva negalės to teksto paskelbti, nes tokios telegramos iš viso nebuvo, o visa istorija pačios Dirvos fantazija.

Savo ruožtu Vienybė kreipėsi į savo advokatą, kuris parašė Dirvai tokio turinio laišką:

FRANK J. PUGLISI
ATTORNEY AT LAW

Viltis, Inc.
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio, 44103
Attention: Mr. Jonas Ciuberkis

Gentlemen:

This office has been retained by Mrs. Valerie Tysliava for the purpose of inquiring into the question of the presence of actionable and libelous material contained in a series of articles in the publication "DIRVA" concerning the client of this office.

Preliminary to an exhaustive preparation in support of my client's position, I deemed it advisable to correspond with you for the purpose of indicating the advisability of resolving this matter in an amicable and conciliatory fashion which, in this particular matter, would take the form of appropriate retractions of unsubstantiated and untrue statements contained in your publication concerning my client. This adjustment of the matter would, at the present time, I believe, eliminate the need for taking any further action in this matter.

Your response to this communication and your amenability to the adjustment of this matter, as above indicated in the future publication of "DIRVA", copies of which my client has periodically forwarded to my office, and shall forward to me in the future.

Very truly yours,

FRANK J. PUGLISI

FJP:CS

Vienybės leidėjai jaučia pareigą painformuoti savo skaitytojus apie tuos įvykius ir atkreipti jų dėmesį į metodus, kuriais dirba jos priešai, norėdami Vienybę sunaikinti.

Pritrūkę argumentų prieš Vienybę, tie priešai nesidrovi patys "faktus" sukurti, kad tik galėtų savo tikslų pasiekti. Bet Vienybė mano, kad šitie metodai, kur visos priemonės laikomos gerom, jei veda prie tikslo, ir kuriais dabar Dirva vadovaujasi, gal ir tinka kur nors, bet ne demokratinėje Amerikos visuomenėje. Todėl Vienybė dėl tokio Dirvos elgesio protestuoja ir ieško teisinės pagalbos.

VIENYBĖ

Kun. L. Jankus sovietų teisiamas dideliame Tysliavienės nustebimui

(Dirvos korespondento telefoninis pranešimas iš New Yorko)

Praeitą savaitę milijonui New Yorko miesto gyventojų buvo parodytas per kelis televizijos kanalus ir laikraščiuose aprašytas kun. L. Jankaus, BALFO reikalų vedėjo, raudonųjų okupantų apkaltinimas iššūdu 1200 žmonių okup. Lietuvoje. Toks kaltinimas, žinoma, nenustebino lietuvių, kurie gerai pažįsta sovietinio okupanto veidą ir jo metodus. Faktas, kad kaltinamas kunas privertė plačiau tuo įvykiu susidomėti televizijos ir spaudos žmones, kartu atkreipiant dėmesį ir į tuos, kurie drįsta tokius kaltinimus mesti.

Būdinga, kad šie įvykiai nustebeino ir Vienybės leidėją V. Tysliavienę, kuri, nieko nelaukdamą, pasiuntusi telegramą J. Paleckiu, kad šis nekvailliotų, nes, girdi, jai ir S. Narkelintai-

Toki "telefoninį pranešimą" iš New Yorko Vienybės leidėja pasiskaičiusi, taip pat telefonu, Dirvos redaktoriui J. Ciuberkiui pranešė, kad ji jam suteikia visus įgaliojimus tą "telegramos" tekstą paskelbti, nes, jei tokia telegrama buvo, tai ji težinoma tik pačiai Dirvai.

tei kalbant su J. Paleckiu apie visus iššūkus lietuvių veikėjus, kun. L. Jankus nebuvo "on the top of the list."

Įdomu, ar V. Tysliavienė siųs telegramas J. Paleckiu, smerkiant provokatoriškus šmeižtus ir kaltinimus, jei būtų okupanto kaltinami ir kiti iššūkus veikėjai, gal net pagal jos informaciją išskirti į veikėjų "sąrašo viršūnę". Tokia Lietuvos okupantų skelbiama "sensacija" pasitarnauja okupantui, tik ne ta prasme, kaip jo buvo tikėtasi ir siekta. Visa tai padeda platesnei Amerikos visuomenei pamatyti tikrąjį okupanto veidą, tik jau ne kun. L. Jankaus ar kitų apkaltintų ar apkaltinimų lietuvių veikėjų.

Kartu šis įvykis padėjo išaiškinti Vienybės leidėjui bei redaktorių santykius su mūsų krašto pavergėjų tarnais ir to laikraščio liniją tiems, kuriems ligi šiol ji vis dar buvo neaiški.

Iš kairės ir iš dešinės

Atkelta iš A psl.

turi rasti į tautą kelius. Jei Giedraičio su Kardeliu reformos tautoje būtų ir sužinotos tai ten valdžia vargu tas reformos pripažintų ir leistų. Kas, kaip kadaise Vydūnas ar kiti, Lietuvoje pabandytų vartoti buržuazinių pabėgėlių sukurtą rašybą, galimas daiktas, tas patektų į valdžios nemalonę. Taigi, iššūkių sukurtą rašybą tikėtis iššūkių. Gal ji būtų reikalinga tik tokios nelaimės atveju, kai pati tauta būtų verčiama eiti kokios graždankos keliu. Bet ir tada iššūkių pritarė kuo klečiau laikytis to, ką tauta turėjo savo nepriklausomybės metu. Iššūkių naujos rašybos reformų propagavimą reikia laikyti tautiniu nuširdėjimu.

Lietuvoje laikosi jablonskinės rašybos. Tai toji pati rašyba, kurios laikėsi ir nepriklausoma Lietuva. Tai yra lietuvių rašyba.

Taigi, tautinė pareiga jablonskinės rašybos. Laikas iškelti ir kai kurių naujų rašybos klausimų. Tad akytai sekime, kaip į tuos klausimus atsako tautos kamienas. Tačiau pačios didžiosios iššūkių kalbininkų jėgos taip pat turi budėti ir dirbti, pervertinti Lietuvoje įvedamas rašybos naujoves. Iššūkių kalbininkai turėtų nebijoti kai kurių drąsesnių sprendimų, vertinant anos pusės naujoves. Yra žinoma, kad iššūkių kalbininkų darbai Lietuvoje yra stebimi ir jais domimasi.

Rašybos klausimas rodo kultūrinių ryšių su tėvyne būtinumą. Su tautos kamienu būtų galima nesiskaityti tik tada, jei kada nors mūsų didieji kalbininkai nustatys, kad Lietuvoje rašyba taip reformuojama, kad turės tarnauti kokio rusinimo ar internacionalinio reikalui. Jei tokių tendencijų pasirodytų, tada reikėtų jas demaskuoti ir ieškoti sprendimo. Tuo tarpu ar tokių tendencijų nėra ar gal apie jas niekas nežino.

Iššūkių kalbininkų sveiką nuovoką rodo "Gimtoji kalba" ir prof. J. Puzino vadov. kultūros taryba, pasirinkę jablonskinę rašybą.

Giedraičiai su Kardeliu čia nėra ko ieškoti.

TĖVYNĖS PAŽINIMAS

Lietuvoje pradžios mokyklose būdavo tėvynės pažinimo pamokų. Iššūkių tėvynės pažinimo irgi mokoma. Betgi mūsų politinis ir visuomeninis gyvenimas rodo, kad tėvynę pažįstančių žmonių turime labai mažai. Priešis nuolat pateikti tėvynės pažinimui tinkamų Lietuvos vaizdų.

Vilniaus A. Vienuolio vardo vidurinės mokyklos VIIc klasės mokinė Vaidotė Jakštaitė rašo:

"Prieš metus ir aš eidavau į bažnyčią. Sekmadienį mama sakydavo:

-- Vaidute, į bažnyčią laikas. Nedrįsdavau mamai priešintis. O kai buvau išrinkta būrio tarybos pirmininkės pavaduotoja, vieną sekmadienį pasakiau mamai:

-- Mamyte, aš -- pionierė! Negaliu į bažnyčią eiti!

Tada mama man tarė:

-- Jei tu į bažnyčią, neleisiu būti komjaunuole!

Vos nepravirkau. Kokia gi komjaunuolė, jei eina į bažnyčią! Ėmiau įtikinėti mamą, kad nė vienas komjaunuolis bažnyčios nelenko. Papasakojau apie klasės draugus komjaunuolius Indrę Radvėvičiūtę, Vidą Stankūnaitę, Algį Silvestravičių.

Mama nusileido:

-- Kaip sau nori. Gal ir neiti.

Tegu ir kabellečiai pionieriai Jonutė Makarevičiūtė, Onutė Grigaitė ir kiti pabando įtikinti savo tėvelius, kad su bažnyčia pionieriui nepakeliui." (Lietuvos Pionierius, 1964 Nr. 19).

Iš savo pusės turėčiau pridėti tiek: tokio jaunimo, kaip Vaidotė Jakštaitė, Lietuvoje yra labai daug.

UŽDAROMAS LIETUVIŲ KALBOS SKYRIUS MONTEREY, CAL.

Iš Kalifornijos rašoma, kad tenykščiai lietuvių susirūpinę žiniomis, jog nuo balandžio pradžios uždaromas lietuvių kalbos skyrius Amerikos armijos kalbų mokykloje Monterey mieste.

Esą, anksčiau lietuviški veiksniai, ypač ALTas buvęs įspėtas dėl to, bet tam ne piršto nepajudinus, dabar kreiptasi į Kalifornijos kongresmanus Lipscomb ir Kuchel, kurie žadėję padėti, jei ką galės.

Yra žinoma, kad toje mokykloje kaip dėstytojas dirbo ir gen. St. Raštikis.

Kaliforniečių tvirtinimu, Monterey mokyklos mokiniai, išėję tam tikrą kursą, ir atvykę pasipraktikuoti į Los Angeles lietuvių koloniją, taip gerai būdavo lietuviškai išmokę, jog sunku net atpažinti, kad jie nelietuviai.

Kai kurių kaliforniečių manymu, tas lietuviško skyriaus uždarymas arba reikiąs prez. Johnson vykdomą taupymo politiką arba tai, kad amerikiečiai per tos mokyklos veikimą jau bus pakankamai prirengę saviškių vertėjų ir kol kas jų daugiau nereikalingi.

Pakartotinai prašome: nepamirškite atnaujinti Vienybės prenumeratą!

Prisimena Amerikoje gimusio lietuvių veikėjo A. Olio žodžiai per Vanagaičio Margučio radiją 1958 m. Sakė: "Kad mūsų 18-kos metų kova atgauti Lietuvai laisvę nedavė laukiamų vaisių, nekaltinkime organizacijų. Priežastys glesnės ir net nuo mūsų nepriklausančios. Juk esame priversti skaitytis su pasaulio kryptimi ir čia rasti prasmingą Amerikos lietuviams veiklos kelią. Vienas jų būtų -- didesnis noras pasiaukoti visuomeniniams darbams."

Rezoliucijų Pabaltijo reikalui Amerikos Kongresan jau sunėsta per 50. Dabar ateina eilė, senoriaus Fullbright žodžiais: "To hold the hearings on the resolutions." Ar sulauksime po rinkimų tų "hearings"?

Iš švedų dienraščio Dagens Nyheter V. Alseika atpasakoja įspūdžius vieno iš keturių studentų švedų, metus studijavusio Maskvoje ir Leningrade pagal 1960 m. Švedijos-Sovietijos pasirašytą mainų sutartį.

Turėjęs progos Pabaltijį atlankyti. Pasakoja: Visur globoja Inturistas, bet įmanoma daug ko pastebėti. Alseika sako, "vyriausybės studentus siunčia ne vien geriau rusų kalbos pramokti, bet ir "išgilinti" sovietinę atmosferą, kas tėvų kraštuose neįmanoma."

Kada nors gal bus įmanoma ir Amerikos lietuviui akademikui nuvykti pastudijuoti Lietuvoje?

Lietuvių Tautinėse kapinėse Chicagoje jau palaidota per 7,500 lietuvių. Perna palaidota 190. Kapinės įvertinamos \$748,000. Pajamų pernai turėjo \$132,754.

Belgų seselių Amerikoje išpopuliarinta daina Dominique turi atitiktinį kun. Strazdelio dainoje:

Ei tu, Dominykai,
Tu nežinai nieko,
Atsisėdęs gale pečiaus
Netikusioj vietoj.

Vienoj pusėje šlėkta,
Kitoj pusėj dvaras.
Tu nežinai, Dominykai,
Ką su tavim daro!

Kauno Politechnikos instituto mokslo metų iškilmingas atidarymas Sporto halėje. Matoma dalis iš 12, 000 instituto studentų, su kuriais susitiko Rūta Lee-Kilmonytė iš Hollywoodo, Californijos, nuvykusi į Lietuvą aplankyti sergančių bobutę.

Kaip Rūtai Lee sekasi Lietuvoje

Atkelta iš 1 psl.

lydėjo, pasakojo apie gydymą, darbą ligoninėje keli gydytojai. Jie buvo tokie paprasti ir nuoširdūs, jog man atrodė, kad aš sentai su jais pažįstama. Mano tėvukas - alstringas medžiotojas, Pastrodo, ta pačia liga "serga" ir ligoninės vyr. gydytojas Petras Jašinskas, todėl jiedviem tikrai netrūko kalbos.

- Girdėjau, kad Jūs lankėtės mūsų dailės muziejuje...

- Taip, - sako gyvai mūsų gyvenimu besidominti Rūta Lee. - Tai nuostabus muziejus. Aš kaip gyva nesu mačiusi panašių į paprastos moters Daugvilienės kūrinius. Tiek sielos, tokia šurpi praeities tragedija atskleidžiama, jog šaltis nu-eina per nugarą bežiūrint. Stebina mane ir tos gabios moters nepaprastas kruopštumas, darbštumas, įdomūs, iki šiol neregėti muzika dvelkiantieji Čiurlionio darbai. Bevaikstant muziejaus salėms man kilo mintis: ar negalima būtų dviems šalims - Tarybų Sąjungai ir Jungtinėms Amerikos Valstybėms - kultūrinių ryšių dėka surengti, pavyzdžiui, pas mus, Kalifornijoje, Čiurlionio ir Daugvilienės darbų parodas? Aš nenoriu viena domėtis tokiomis proto ir talento sukurtais gėrybėmis, reikia, kad juos pamatytų Amerikoje, Hollywoode...

Talkomosios dailės paroda!.. O, žinot, tas raštuotas mamos austas drobes iki šiol išsaugojom. Jas įrėminau ir nukabinau vieną kambario sieną. Manomama buvo labai gera audėja...

Bandžiau ir aš lipdyti iš mollo puodukus. Nelabai lygūs išeldavo... Laisvalaikiu mėgstu tapyti. Dažniausiai tuos darbus, norėdama padaryti džiaugsmą, dovanuju draugams...

Žinot, kiek aš čia naujų, gerų draugų įsigijau? Teatruose, klinikinėje ligoninėje, vaikų darželyje Nr. 16. Gerų draugų... - Ir minutėlei Rūta Lee, užvaldyta staigiai blykstelėjusios minties, nutyla. - Iki šiol negaliu suprasti, kodėl žmonės vienas kitam daro bloga, vieni kitus naikina... Aš kalbu apie vokiečių okupacijos dienas Lietuvoje... Mes buvom IX forte. Tiesa, apie tas ir kitas baisybes, apie hitlerininkų žiaurumus jau anksčiau žinojau. Tai yra, ruošdamasi vaidinti filme "Eichmano operacija", aš peržiūrėjau dešimtis dokumentinių filmų, kurie pasakojo apie vokiškąją okupaciją Europoje... Iki šiol negaliu suprasti, kaip galima žudyti žmones... Mums pasakojo, kad iš IX forto keli kaliniai pabėgo. Reikia tik stebėtis, kaip jie išliko gyvi, merdėdami tokiose sąlygose. Tur būt, juos stiprino viltis...

- Dovanokit, o kiek dienų jūs žadate paviešėti Lietuvoje?

- Nuvažiuosime į Daugus, tėvų gimtinę, paskui į Vilnius. Labai noriu Maskvą pamatyti. Vieną kartą ir taip trumpai atvažiavus būtina pamatyti ją, Maskvą. Kovo 23-ąją turiu jau būti Paryžiuje, ten susitiksiu su kino aktoriais, po to Viena...

- Mūsų skaitytojai būtų įdomu ši tą sužinoti apie jūsų kūrybinį darbą.

- Mano mėgstamiausias žanras -- muzikinė komedija... -- ėmė pasakoti Rūta Lee. - Tik galia, kad šiuo metų panašių veikalų pas

mus beveik nestato. Hollywoode veikia daug televizijos studijų, o jose dirba gabūs, įvairaus žanro režisieriai. Vienam atrodo dramatinė, kitam -- tinkanti tik komiškas ar lyrinio pobūdžio roles vaidinti. Ir taip stengiuos nė nuo vieno pasiūlymo neatsisakyti: įdomu kurti skirtingus tipus, perteikti skirtingus temperamentus, o taip pat dirbti pas įvairius režisierius, kurių požiūriai į statomus veikalus labai skirtingi. Tai didelė aktorinė mokykla.

Kaip mes gyvename? Atostogų aš niekad neturiu ir jų neimu. Štai ir dabar

man trys filmai, kuriuose turėjau dalyvauti, dingsta... Tai trys, apie kuriuos žinojau išvažiuodama... Tiesa, už dalyvavimą filmuose man gerai atlyginama. Bet juk dalis pinigų eina senatvei... Pas mus aktoriai ir sportininkai gauna dideles sumas, tačiau jie labai trumpai švyti scenoje, ekrane arba stadione. Tai apspėndžia amžius, nelemti metal, konkurencija. Senatvėje šios dvi profesijos negauna jokios pensijos. Todėl mes priversti kaskart atidėti šį tą ir juodai dienai.

Besikalbant Rūta Lee pa-

Tęsiama 7 psl.

Rūta Lee tarp Kauno Politechnikos instituto ansamblių. Kairėje - instituto direktorius prof. Kazimieras Baršauskas. Tie, kurie jau yra viešėję okupuotoje Lietuvoje, težino, kiek džiaugsmo Rūtos Lee apsilankymas suteikė Kauno studentams.

ŠAKIAI - MIESTAS PRIE EŽERO

GULBĖS GRĮŽTA Į ŽUVINTĄ.

Nakties atošaliai dar vis tebespaudžia ežerus, o stora sniego danga pluta pavirto. Tačiau kovo saulės vidurdieniai ne tik kalvoms uždėjo juodas kepuraites. Keiliais jau vinguriuoja maži smagūs upeliūkščiai. Tai pajuto ir mūsų žuvintas. Jis ne tik Dovinės pakraščiais pravėrė ūdroms properšėles, bet ir atvėrė Didįjį Šaltinį. Į Žuvintą parskrido ir pirmosios trys gulbės nebylės. Pajutusios didesnių properšų stoką, gulbės pasuko vakarų link. Tačiau šiems paukščiams pakankamai maisto yra ir viršum ledo. Didžiojo Šaltinio properšos kasdien didėja. Tuoj pat jame pasirodys didžiosios antys, maudysis ir gulbės — rašo T. Zubavičius Vilniaus Tiesoje kovo 19 d.

RŪTA LEE...

Atkelta iš 1 psl.

kvietė aplankyti Politechnikos instituto dainų ir šokių liaudies ansamblio "Nemunas" repeticiją.

— Kanklės tikros kanklės! — nušvito, pravėrusi salės duris, didelės gražios rudos viešnios akys: — ir tautiniai rūbai. — Bet čia jos žodžius nustelbė karštos studentiškos ansambliųčių katutės. Rūtai Lee įteikiamos azalijos šakutės ir juosta, sveikina instituto rektorius profesorius K. Baršauskas.

Suskamba žaidimo "Suk, suk ratelį" melodijos garsai, viešnia akimis ryte ryja kiekvieną programos numerį: Budriūno "Pasveikinimas", choreografinis vaizdelis "Gryžylė"...

Pakyla ansambliųčių viešnia. Ašaros, nuoširdumo ir meilės lietuvių liaudies menui ašaros užgnaužią kvapą.

-- Ne jūs man dėkavokite už apsilankymą, bet aš jums turiu dėkavoti už šokius, dainą. Jūs mane nustebinot savo nuoširdumu. Aš laiminga, galėdama lankytis Lietuvoje. Visą gyvenimą atsiminsiu šį vakarą. Atvažiuokit gastrolių pas mus, jeigu važinėjat po kitas šalis... Taip gražiai jūs šokat. O dainas aš prisimenu, girdėjau anksčiau -- mama dainuodavo, ir šokių melodijos pažįstamos...

Jaunimas neleidžia viešniai ir atsipūsti, kviečią ją į sceną kartu nusifotografuoti. Keičiasi adresais, prašo autografų...

Bet čia Ričardo Tamučio balsas nustelbia bendrą triukšmą:

— Kviečiame į šokius! Armoniką!

Šokiai! Ne, šitos progos viešnia nepraleis. Klumpakojis! Koks pasisekimas: Rūtai Lee kiekvieną kartą naujas jaunikatis!.. Dar ilgai negėsta salėje šviesa, ir velyvas praeivis stabtelė išgirdęs lietuvių liaudies dainą ar trunkaus šokio muziką.

Atsisveikinusi su ansambliųčiais, viešnia apžiūrėjo instituto klubą.

Vakar ji drauge su tėvukais lankėsi jų gimtuose Dauguose ir Varėnoje. O vakare Rūta Lee žiūrėjo Muzikiniam teatre spektaklį "Sevastopolio valsas."

Šiandien Kilmonių šeima atsisveikino su naujaisiais draugais ir jau spėjusių tapti artimų Kaunu.

Vytauto Alanto dramų dvasia

J. GOBIS

Chicagos SROVĖ išleido Vyt. Alanto 383 ps. didelio formato knygą "9 Dramos Veikalai".

Autorius nėra naujokas dramaturgijos srityje; kai kurie jo veikalai jau buvo Lietuvos profesiniuose teatruose vaidinami, bet iš tokių į šią knygą tepateko komedija "Buhalterijos klaida", 1944 m. vaidinta Vilniaus Miesto Teatre. Kalbamoje knygoje yra 5 komedijos, 2 pjesės ir 2 dramos.

Vyt. Alantas yra iš pat šaknų lietuvis, o lietuvių charakteris labiau linkęs į rimtą dramą negu į linksną komediją. Al. Blok germanus charakterizavo "tamsiu genijumi", o prancūzus "aštriu sąmoju".

Lietuvis nėra germanas, bet jam tinka germaniškas "tamsaus genijaus" požymių. Geriausi lengvų, linksnų komedijų kūrėjai yra prancūzai ir lenkai, o ne vokiečiai, anglai ir lietuviai, gal dėl to ir Vyt. Alanto komedijos, išskyrus "Šlapus uždangos", nėra tokios linksmos, gyvos, jose yra tragiško rimtumo, nors ir ne be komišku, juokingų situacijų. Vyt. Alanto komedijos savo skaitytoją nutiekia daugiau rimtai, negu linksmai, bet gabūs aktoriai gali jas padaryti ir labai juokingas.

Vyt. Alanto dramose turi daug tragizmo; "Aukštadvaris" yra šekspiriško stiprumo, bet jos autorius tam tikra prasme yra lietuviškas Schiller, nes žadina meilę Lietuvos nepriklausomybės, Lietuvos valstybės laisvės, lietuvių kovoms už laisvę.

Autoriui labiau rūpi Lietuvos valstybės, lietuvių tautos kolektyvo laisvė, negu lietuvių pilietinės laisvės. Autorius yra gilus lietuvių išgyventojas; jam Lietuvos praeitis, Lietuvos istorija — tai gyva realybė dabartyje, net sentėvių dvasios, šim tamečiai ažuolai ir liepos, Vilniaus miesto dvasia atelianto į kovojančios tautos areną ir mistiškai padeda jų kovotojams (pav.

Rašytojas Vytautas Alantas

dramose "Žodžiai iš anapus" ir "Kyla vėtra ūkanose").

Vyt. Alantas komedijose yra realistas, o dramose, ypač pokarinėse yra realistas plus romantikas. Dramoje "Penkios minutės prieš dvyliktą" lemiamos kautynės tarp lietuvių partizanų ir okupantų bei okupantų ideologijos šalininkų.

Įsigilinus į dramų turinį gaunamas įspūdis, kad pokarinių partizanų kovos tai daugiau pilietinis karas negu tautos sukilimas prieš okupantą. Okupantas laimi, nes lietuvių nacionalistų eilėse turi jam reikalingų šnipų bei agentų diversantų, ku-

rie dirba ne už pinigą, o iš keršto už baltųjų tautiečių padarytus žiaurumus, pav. Monika Aleksnytė dramoje "Penkios minutės prieš dvyliktą".

Ši drama visu savoturiniu yra lokališkai lietuviška, net lietuvių ir latvių unijos idėja joje įtaigojama, bet šis veikalas negali turėti didelės įtakos lietuvių heroizmui žadinti, jame nėra Schillerinio Wilhelm Tell'o, kaip kovotojo prieš despotizmą, o yra klaikus, žiaurus, klasingas pilietinis karas — lietuvių prieš lietuvius, drama prieš draugus, net žmonių, sužadėtinų prieš savo vyrus, sužadėtinius, dukterų prieš savo motinas, revoliucionierių prieš reaktionie-

rius; tai tikro fratricidinio karo pavaizdavimas, o tokie karai nėra patrauklūs, nėra žavūs, priešingai — sukelia pasibaurėjimą, pasibaisėjimą.

Meninė dramų konstrukcija ir intriga kaip reikiant, bet tokia kovų dvasia, jų atmosfera nekelia veržimosi į kovą, nes ir komunistams ir antikomunistams priešas yra "visur esąs", "omnipresent", be aiškaus fronto; tokiomis sąlygomis karo kurstymas ir kariavimas tai savotiška tautos savižuda, tad ir rusų koliojimas "kacapai", "maskoliais", "burliokais", "azijatais", yra beprasmiskas žemesnybės kompleksų rodymas.

Komedijos "Šamokslas prieš savuosius" pagrindinė idėja yra padaryti lietuvių santuoką su nelietuviu, tautiškai mišrią santuoką kaip nemoralų, išdavikišką veiksmą, bet vargu visi priims tai už aksiomišką tiesą.

Jei mišri šeima būtų tautos išdavimas, tai mes daug savo politinių vadų, kuriuos laikome tautos didvyriais, turėtume prašyti į tautos išdavikų knygą.

Kai kurie V. Alanto dramų veikalai tikyt išvertimui į svetimas kalbas, tikyt ir filmavimui, bet žinoma, tik tie, kurie vaizduoja bendrai žmoniškas problemas; kur lietuvis yra susirietęs į savo tautišką klauštą, to kitataučiai, ypač ne europiečiai negali suprasti. Tās tinka savo namų reikalams.

"Aukštadvaris", vaizduojąs ypatingą bajorų prisirišimą prie savo dvarų ir prie savo kraujo giminės nenutraukiamumo, kontinuiteto europiečiams bajorams gali būti įdomus, bet ne amerikiečiams.

V. Alantas daugiau savo tautai patarnautų, jei savo talentą nukreiptų į pasaulinę plotmę ir atsirastų greta Ibseno, Hauptmano, Muerterlineko, negu savo personažų lūpomis plūsdamas rusus.

Mano apsilankymas Lietuvoje

Viskas prasidėjo nuo Impulevičiaus... Paklausė mane, kaip ten buvo, kad sveikinausi su tokiais "budeliu"... Nejaugi nežinojusi, kad jo rankos suteptos... Argi negirdėjusi, apie jo vadovaujamo "mirties batalijono" veiksmus hitlerininkų okupacijos metais ir kiek nekaltų vyrų, moterų ir vaikų buvę išžudyta?

Apie susitikimą su Antanu Impulevičium viename piknike netoli Philadelphia 1962 m. vasarą, pasirodo, buvo rašyta ir Vilniaus Tiesoje.

- Taip, apie Impulevičių ir tą batalijoną girdėjau ir skaičiau, - Archyve susirinkusiems pasakojau. Bet visi piktai žvilgsniais sužiūro į mane, kai pastebėjau, kad mes Amerikoje, tokiems apkaltinimams netikime ir iš viso mums keista atrodo, kodėl reikėjo laukti beveik dvi-dešimt metų tiems "nusikaltėliams" teisti...

Baranauskos sekretorė sunešė didžiausius glėbius dokumentų ir ant stalo sukrovė neseniai gautus fotostatus iš Nürnbergo teismo bylos. Baranauskas aiškino, kad Archyvo personalas dirbo keliolika metų, ligi visi susirašinėjimai tarp įvairių įstaigų iš okupacijos laikų buvo sutelkti į vieną vietą ir suklasifikuoti. Be to, nemaža dokumentų, nuotraukų, filmų ir laiškų nuorašų, tik vėlesniais metais gauti iš Rytų Vokietijos.

Todėl taip pavėluotai "nusikaltėliai" susekti ir tik dabar teislami, Baranauskas aiškino. O dabar, štai, ant stalo, prieš mano akis įrodymai apie visą eilę žmonių pabėgusių Amerikon... Tuos dokumentus pradėjau vartyti ir skaityti. Tų raštų autentiškumu negalėjau abejoti, nes užtikau ir pažįstamų parašų. Beveik gallėjau atsilankiusi į Archyvą... Kai kurių dalykų būtų buvę geriau nematyti ir nežinoti... Deja,

Šturpuliai nukratė mane, kai pamačiau ištisuos lakštus parašų, kaip lietuviai išsidalino žuvusiųjų žydų turta, kokius žiaurius įsakymus kai kurie lietuviai pasirašė, liečiančius tūkstančių Lietuvos gyventojų likimą.

Beveik 25 metus išgyvenusi su vyru, kuris už viską labiausiai pasaulį brangino gyvybę, nelaisdavo net virtuvėje pasirodžiusios skruzdėlės naikinti, galvojau, kaip įsiai būtų pergyvenęs, jei būtų žinojęs, kad Lietuvoje žmonės buvo naikinami, žiauriau nei skruzdėlės...

Bežiūrėdama į visą tai, gerokai pavargau, todėl net apsidžiaugiau, kai Stasiulionis priminė, kad jau laikas vykti į šv. Mikalojaus bažnyčią. Atsisveikindama su Baranausku ir kitais, dar kartą sutariau pasimatyti ir pasiimti mikrofilmus, kuriuos man žadėjo paruošti prieš mano sugrįžimą į Ameriką.

Grįžome į viešbutį, bet jau nebuvo laiko užėiti į kambarį. Gedimino gatvėje prie viešbučio, laukė šoferis su Vilniaus Vyskupijos Kuriijos automobiliu.

- Važiukime kartu, - Stasiulionitui pasiūliau. Ji, be to, prašiau surasti fotografus Z. Serapiną ir A. Macių, nes norėjau, kad mano apsilankymą šv. Mikalojaus bažnyčioje nufilmuotų ir nufotografuotų. Savo broliui ir seserims, iš-

vykdama į Lietuvą, buvau žadėjusi parvežti nuotraukų ir filmų iš visų Vilniaus vietovių, kurios užsiliko mūsų visų prisiminuose: Vytauto Didžiojo Gimnazija netoli Lukiškių aikštės, mano Tėvų buv. namai Kalvarijos (dabar Dzeržinskio) gatvėje ir šv. Mikalojaus bažnyčia, kurioje rinkdavosi lietuviai Vilniuje lenkų okupacijos metais. Šioje bažnyčioje meldėmės, priėmėm pirmą Komunią, o jos klebonas kun. Kristupas Čibiras kasmet atvykdavo į mūsų namus pašventinti mano Motinos paruošto Velykinio stalo...

Šv. Mikalojaus bažnyčia dar su ta pačia sena, tik perdažyta mūrine siena, bet klebonija, kurioje įkurta Vilniaus Vyskupijos Kurija, nauja. Anksčiau toje vietoje buvo medinė parapijos salė. Klėme šv. Kristoforo skulptūra - nelyginant išpūdingas paminklas kunigui Kristupui Čibirui, kuris žuvo karo metu, kai į kleboniją pataikė bolševikų bomba.

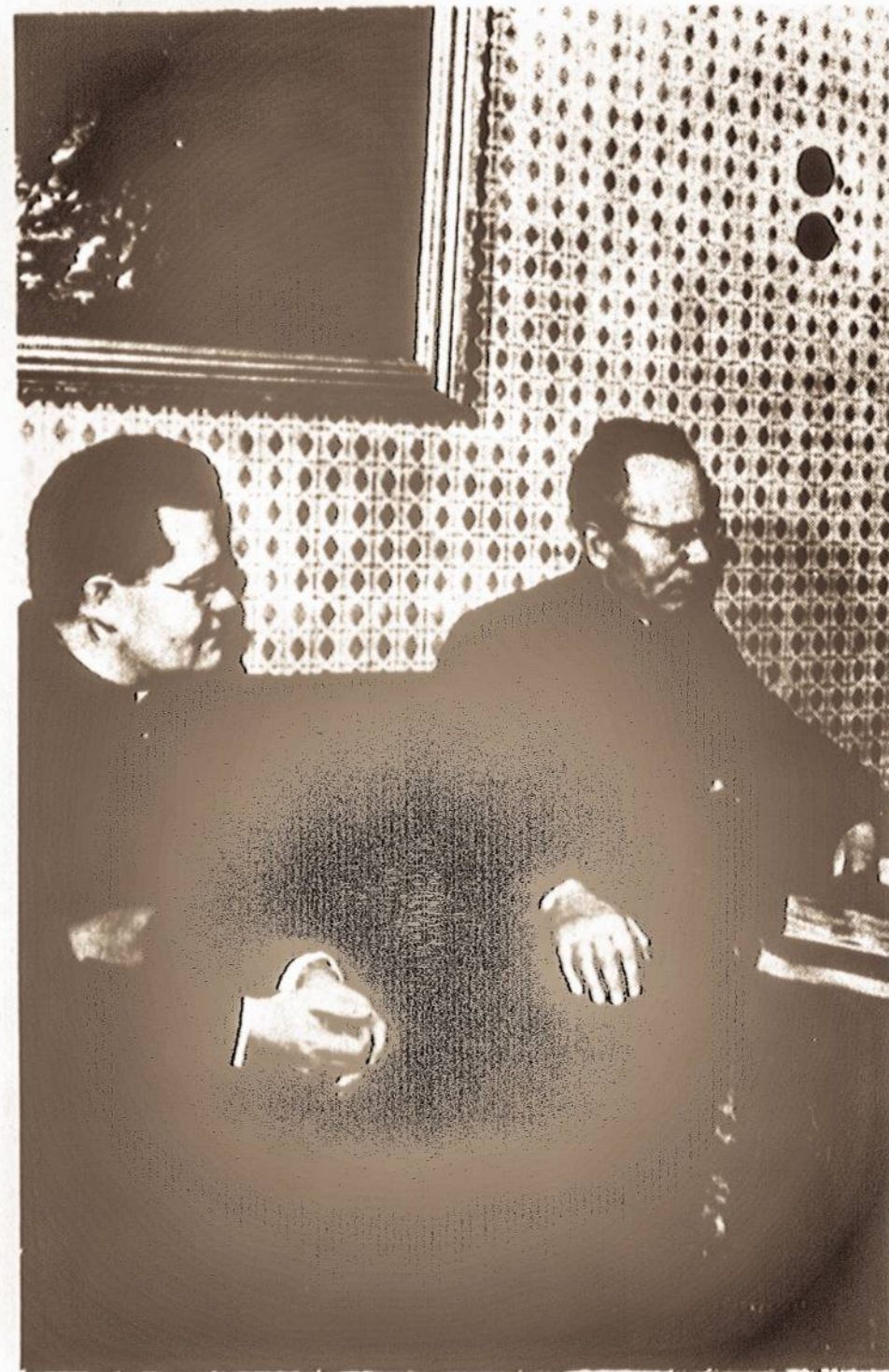
Pasitiko mane šv. Mikalojaus bažnyčios klebonas kun. Mažeika ir prelatas Kirvaitis. Jie domėjosi, kas mane riša su šia bažnyčia. Papasakojau apie savo vaikystės metus Vilniuje ir pabrėžiau, kiek daug įtakos mano gyvenime turėjo šv. Mikalojaus bažnyčia ir kitos vietos.

Prelatas Kirvaitis, dar, palyginti, jaunas, o kun. Mažeika, turbūt, jau per penkiasdešimt metų amžiaus. Teiravausi apie bendrą bažnyčių padėtį Lietuvoje.

Uždarytų bažnyčių Lietuvoje gana daug, man pasakojo, bet tai įvykė todėl, kad nebuvę kunigų. Per 300 kunigų iš Lietuvos pasitraukė ir nebeliko kas bažnyčiomis rūpintųsi...

Lyg matyta, lyg pažįstama... Ji atnešė raguotį.

Prelatas Kirvaitis ir kun. Mažeika Vilniaus Vyskupijos Kurijoje.

- Kiek mums žinoma Amerikoje, labai daug kunigų Lietuvoje buvo nukentėję pirmojo bolševikmečio metu, todėl toks didelis skaičius iš Lietuvos pasitraukė, - prel. Kirvaitis ir kun. Mažeikai priminiau.

- Tai tiesa, - prel. Kirvaitis atsakė, - bet kunigų bėgimą sunku pateisinti... Ir Kristus kentėjo...

- O kaip dabar tvarkomasi, ar dar atsiranda jaunų vyrų, kurie eina į kunigus, ar iš viso yra kokia seminarija? - teiravausi.

Pasirodo, kad yra, bet tik po 20 kasmet teišleidžiama naujos laidos. Toks nedidelis skaičius neaprupina ir nepavarduoja senesniųjų kunigų, kuriuos kerta mirtis.

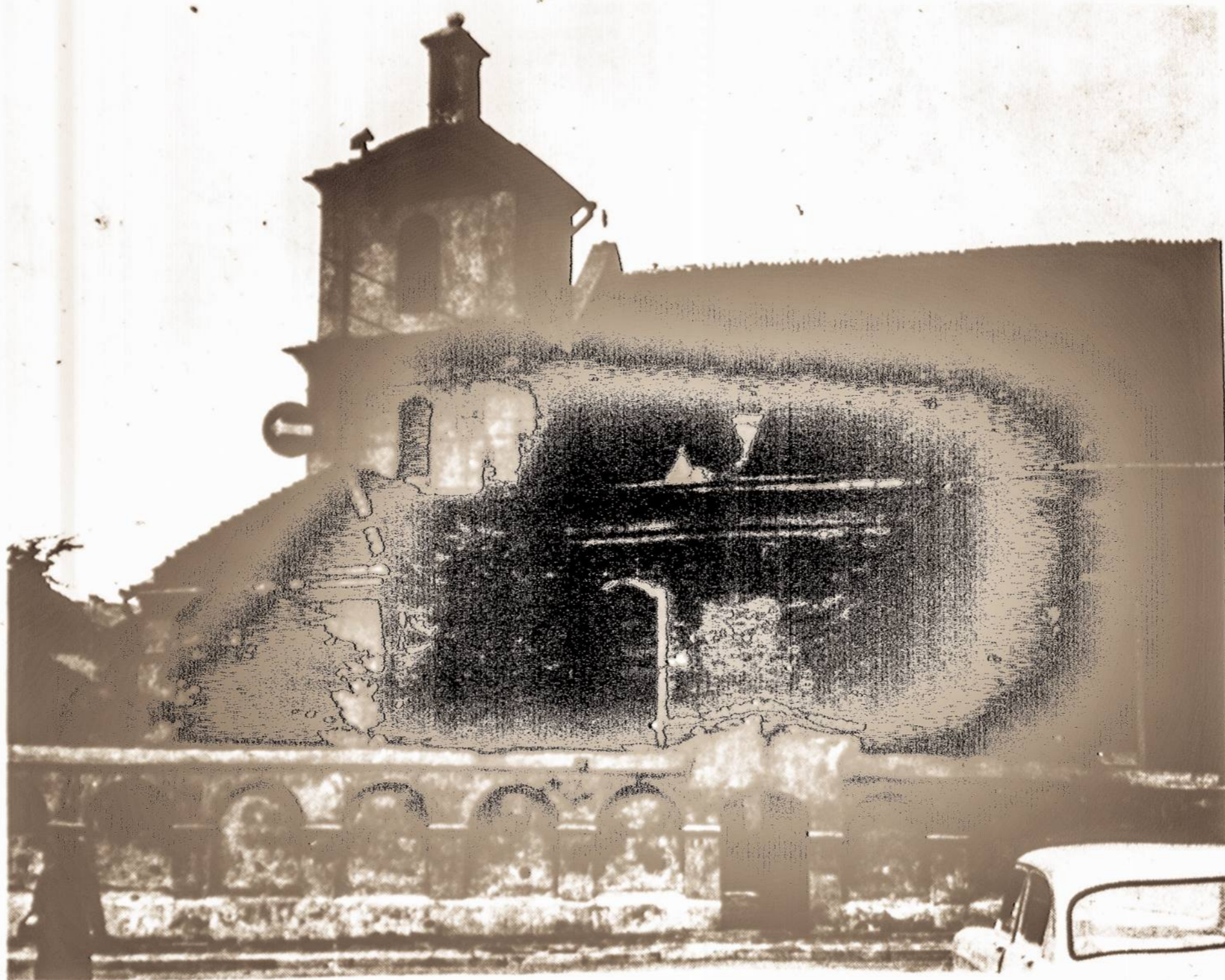
(1962 m. Lietuvoje kunigų (Kauno) seminarija, išleido 18 kunigų. Ta pačia proga dabar prisiminiau ir spaudoje skaitytas žinias, kad, kai pernai rugsėjo 9 - 12 dienomis Lietuvoje lankėsi Italijos tikinčiųjų ir parlamento narių delegacija, ji, tarp kitų, turėjo progos pasimatyti ir su mano aplankytais bažnyčios pareigūnais. Sužinoję, kad Lietuvoje 1962 m. išleide 18 naujų kunigų, jie labai sveikino lietuvius, nes Florencijoje, jie sakė, 1962 m. teišleista tik trys kunigai. Tai tvirtinę Florencijos žurnalo Politika direktorius Pistelli, to žurnalo redaktorius Džovanoni ir kanauninkas iš Livorio miesto Alfredo Nezi.)

- Kas išlaiko bažnyčias, kurios tebėra atdaros, - domėjau. Prel. Kirvaitis ir kun. Mažeikai pasakojau, kad Amerikoje valstybė nesirūpina bažnyčių išlaikymu, kad bažnyčios išlaikomos parapietų duoklėmis ir aukomis.

- Ir mes išsilaukome tik iš parapietų aukų, - prel. Kirvaitis atsakė.

Netrukus į kambarį pasibeldė šeimininkė ir atnešė didžiulį raguotį, paskui kavos su konjaku. Moteris man atrodė lyg kažkur matyta, lyg pažįstama. Vėliau prisiminiau, kad 1961 metais Vienybėje buvo tilpusi jos nuotrauka prie rašinio apie Lietuvos vienuoles...

BUS DAUGIAU

Šv. Mikalojaus bažnyčia, atvėrta ta pačia mūrine siena

Kartu liudime ir užjaučiame

JUSTINA PETKEVIČIŲ,

jo šeimą, motiną ir seseris,

JO TĖVELIUI

PROF. LADUI PETKEVIČIUI

MIRUS

ALDONA IR VILIUS

PITKUNIGIAI

Svečiuose pas Argentinos lietuvius

Salomėja Narkėliūnaitė

Prie Aušros Vartų parapijos Buenos priemiestyje Avellaneda, be šv. Cecilijos choro, yra prisiglaudęs ir kitas vienetas — tai tautinių šokių ansamblis "Rambynas".

Deveikių Rimas, kuris mane savo tėvo automobiliu daug kur vežiojo, pats su seseria Audra vykdamas į repeticiją, vieną sekmadienį atvežė ir mane pas rambyniečius.

Buvome planavę filmuoti, tai visi rambyniečiai atėjo apsirengę kaip į koncertą. Buvo jau pavakarė, bet ligi visi susirinko, saulutė gerokai nusėdo, o man tai buvo blogas ženklas — spalvoti filmai paprastai vos saulei užtekėjus ir jai leidžiantis veikia ne taip gerai, kaip vidudienį ar ankstauro popiečio valandomis. Bet vistiek ryžausi filmuoti.

Parapijos kieme, toje aikštėje, kur sportuoja jaunimas, jau buvo per tamsu, šešėliai buvo labai nutysę. Tada atsirado sumanymas, kad eitume į miesto aikštę.

Iš tikrųjų, miesto aikštėje dar buvo laisvo — šešėliai neužstoto ploto. Savo vadovybės nurodyti, ansambliečiai pašoko būdingesnius gyvenimus šokius, kad filmas būtų įdomesnis.

Mums besifilmuojant, aplinkui pristojo vaikų ir suaugusių, o gatve važlavusieji dažnai sustabdydavo savo automobilius, norėdami pasižiūrėti, kas čia dedasi.

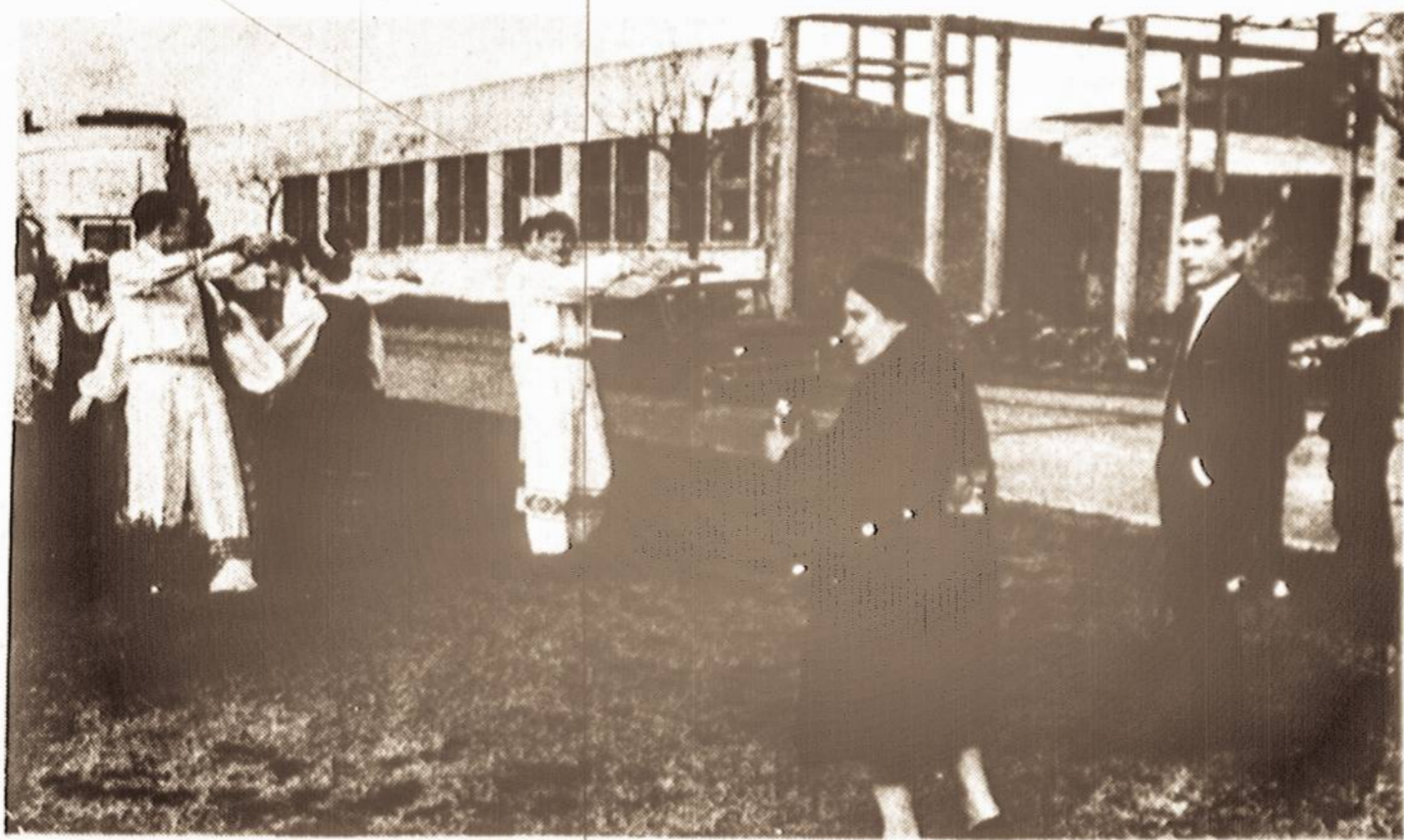
Su šokėjais buvo abudu grupės vadovai — labai simpatinga ir, kiek girdėjau, darbšti, Lidiya Petravičienė ir jaunas bei elegantiškas vyras inž. Algis Rastauskas.

Pirmoji, jau atidavusi savo duoklę lietuviškai kultūrai, pasakojo, rengėsi išvykti į JAV (ji į New Yorką atskrido prieš porą mėnesių ir nuolatos apsigyvens Chicagoje, pirma aplankiusi savo gimines rytiniuose krantuose), o antrasis — jau iš anksčiau su tuo darbu pažįstamas, dabar buvo įvesdinamas į vadovo pareigas.

Dabar, kai žiūriu į filmus, vadovai ir šokėjai savo dalį atliko puikiai, nes šokiai išėjo labai įdomiai, tik mano ir mano filmų kal-

"Rambyno" šokėjai su savo vadovybe — viduryje Lidiya Petravičienė, jos kairėje naujasis vadovas inž. Algis Rastauskas, jos dešinėje — Rambyno organizatorius muzikas Alf. Petraitis.

Rambyniečiai Buenos Aires televizijos stotyje.

tė. Kaip ir reikėjo tikėtis, saulėleidis spalvas padarė šiek tiek skirtingas nei tikrovėje, o ir ryškumas — ne per geriausias. Mano pagalbininkai, nešiodami mano aparatą, matyt, netyčia truputį pasuko objektyvą iš lizdo, o aš, prieš pradėdamas filmuoti, jo nepatikrinau.

Taigi, veidai išėjo nevisiškai ryškūs, bet aš vistiek juos rodau savo filme, paaiškindama žiūrovams, kad ne tiek čia mums rūpi tų šokėjų veidų bruožų ryškumas, kiek svarbu pačios formos ir judesiai to jauni-
mo, kurio kojomis teka lietuviško šokio ritmas.

Ta šokėjų grupė, pasivadusi gražiu lietuvišku "Rambyno" vardu, gyvuoja nuo 1961 metų. Ji atsirado po tam tikro tuščio laiko, kai buvo nustojusį veikti "Daina" — pirmas tautinio meno ansamblis Argentinoje, paveiktas jos vadovų ir narių emigracijos į JAV.

"Rambynas" sulabai mažom išimtim sudarytas iš Argentinoje gimusio jauni-
mo. Jo vadovas ir organizatorius yra muzikas Alf. Petraitis, šiuo metu jau apie keletą mėnesių gyvenęs Brazilijoje. Tautiniams šokiems vadovauti buvo pakviesta Lidiya Petravičienė. Vyrų tautinius šokius sutī-

ko mokyti Alg. Rastauskas, dabartinis grupės vadovas.

Man pasakojo, kad "Rambynas" per trumpą laiką parodė daug jaunatviškos energijos ir susidarė gerą vardą. Savo programose šokius įpindamas lietuviškų papročių, poezijos ir dainų fonan, "Rambynas" surengė jau keliolika didelio pasisekimo turėjusių spektaklių, ypač savo tradicinių Joninių švenčių programomis.

Tautinių švenčių ir šiaip įvairiomis progomis "Rambynas" su šokių pynėm yra pasirodęs daug kartų visoje lietuvių kolonijoje ne tik Buenos Aires ir jo priemiesčiuose, bet Berisse,

Rosario ir kt. Ypač įdomus buvo "Rambyno" apsilankymas Rosario mieste, kur šokėjai dalyvavo iškilmingame meno spektaklyje pagrindiniame miesto teatre, lietuvių parapijos mokyklos "Lithuania" kertinio akmens pašventinimo proga.

Pereitais metais tarp svarbesnių "Rambyno" pasirodymų minėtinas jo dalyvavimas Pietų Amerikos lietuvių kongreso meninėje programoje Montevideo mieste, Urugvajuje. Rambyniečiai taipgi koncertuoja ir svetimitaučiams. Yra dalyvavę Argentinos katalikų universiteto studentų šventėje, lenkų sukaktuvinėje šventėje, folkloriniame festivalyje tarp geriausių Argentinos pajėgų Italų klube, italų tautos šventėje ir kt.

Savo pasirodymais per TV rambyniečiai, visos Buenos Aires lietuvių kolonijos pasididžiavimui, jau keltis kartus sėkmingai garsino lietuvių tautinius šokius ir Lietuvos vardą tarp argentiniečių. (Bus daugiau)

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

"Rambynas" šoką savo naujojo vadovo inž. Algio Rastausko prižiūrimas, S. Narkėliūnaitės filmavimo metu.

Alf. Petraitis nuotrauka

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVgreen 7-2089

THE

Tel. TAyor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant

Ona ir Jonas Valaičiai

Iteiktos literatūrinės premijos

Du tūkstančiai dolerių buvo įteikti dviem literatams kovo 22 d. Jaunimo Centre per Draugo dienraščio surengtą programą. Tūkstantinės atiteko romano konkurso laimėtojui Juozui Kralkauskui ir poezijos -- Kazliui Bradūniui.

Cekius įteikė premijų mecenatai dr. Antanas Razma ir John Evans-Evanauskas. Dr. Razma, įteikimo proga pasakęs kalbą, neužmiršo pareklamuoti ir Lietuvos ("milijonini") Fondą, kuriam idėja jis pats yra davęs. Laidotuvių direktorius J. Evans šioje Lietuviškoje šventėje kalbėjo apie poeziją paskaitė angliškai.

Tūkstantinės laimėtojas J. Kralkauskas iš Toronto, kurio premijuotas romanas valdovo Mindaugo laikus, nusiskundė, jog išsivijoje matomas tam tikras sąmokslas prieš Mindaugą.

Jo nuomone, reikėtų labiau išskirti Lietuvos valstybės senovę ir šalia Vasario 16-sios vienodal minėti ir Mindaugo laikų Lietuvos valstybės įkūrimą.

Kalbėtojas apgalvestavo, jog praėjusiais metais įvykusius Mindaugo minėjimus buvo suruošę nedaug liet. kolonijai, o ten, kur buvo suruošti -- jie Lietuvos buvo ignoruoti. (Pavyzdžiui nurodė 9,000 liet. kolonijai, kurios Mindaugo minėjime dalyvavo 61 žmogus). J. Kralkauskas tvirtino, kad panašiai dedasi ir su šiemet minima K. Donelaičio suaktimi.

Kitas laureatas -- K. Bradūnas, vietoje įprastinės kalbos, paskaitė gerą pluoštą eilėraščių iš premijuoto poezijos rinkinio.

Kiek ilgesnę paskaitą skaitė romano konkurso juri komisijos narė Aldona Augustinavičienė iš Clevelando, kuri kalbėjo tema "Dievas ir tauta J. Gilaudis, B. Pūkelevičiūtės ir J. Kralkausko kūryboje."

Koncertinę programą dalį atliko solistai P. Bičkienė, J. Vaznelis ir pianistas M. Motekaitis. Pranešė-

ju buvo A. Dikinis, kuris vykusiai perdavė K. Donelaičio kūrybos ištraukų. Paminėtina, jog šis jo pasirodymas su K. Donelaičiu iš publikos susilaukė daugiausia pritarimo negu bet kuris kitas programos punktas.

Publikos buvo truputį daugiau negu pusė Jaunimo Centro salės -- apie 400. Draugus, kuris dar neseniai pajėgdavo sutraukti iki 1500 žmonių, atrodo, nustoja populiarumo.

E. S.

Argentinos Lietuvių Balsas

apie kai kuriuos "veiksnius"

Argentinos Lietuvių Balsas savo kovo 12 d. vedamajame persispaudina dalį iš Vienybės tūpusio V. Tysliavienės rašinio apie Vasario 16 ir lietuviškus filmus.

Tame rašinyje V. Tysliavienė aiškino, kad klysta Vyt. Vaitiekūnas ir kiti, kurie tvirtina, jog apsilankymas pavergtojoje Lietuvoje ar jos valdžią filmų rodymas minkština lietuvių nusistatymą okupantų atžvilgiu ir primena Vaitiekūno "veiklą".

Savo pastabas laikraštis baigia šitaip: "Lengviausias "veikimas" yra doroti Lietuvos ličių likučius ir naudoti patriotinės visuomenės sude-

damas aukas kai kurių "veiksnių" prabangiam gyvenimui, tolimoms kelionėms ir šmeižimui tų, kurie iš pasišventimo dirba mūsų tautos labui.

Ir Pietų Amerikoje turime tokių gaivalų, kurie, vien už pinigą rodydami savo "patriotizmą", dirbančius be atlyginimo vadina ubagais.

Tokiai padėčiai esant, nes kas kitas, bet ribotai apmokami "veiksniai" daugiausia tautiečius atgrasina nuo patriotinio lietuviško darbo. Ypatinai vienoje "privilegiuotoje" srovėje jų gausu.

Pietų Amerikos "Vaitiekūnai-Katillai" pasiskubino apsirūpinti, kad nebūtų ubagais "loskavų duonų" nustojus. Laisva ir patriotinė spauda privalėtų išskirti dienos švieson tuos, kurie visuomenės lėšomis tunka ir pravardžiuoja dirbančius iš pasišventimo. Dr. J. K-ka."

Vienybės pastaba: Redakcijai nėra žinoma, ar Vaitiekūnas ir jam panašūs gauna kokį nors atlyginimą ir iš Lietuvos aukso procentų, bet yra faktas, jog jis yra apmokamas iš lėšų, kurios surenkamos iš eilinių Amerikos mokesčių mokesčių, taigi, jų tarpe ir lietuvių mokesčių (taksų) pavidale.

Kaip "El Plata" recenzavo

B. Armonienės knygą

Didelis Urugvajaus dienraštis "El Plata" šių metų vasario 5 d. laidoje įdėjo Barboros Armonienės knygos "Palikau ašaras Maskvoje" (ispanų vertime "palikau", anglų -- "palik") recenziją, pasirašytą Inčala (matyt, slapyvardė).

Redakcija knygą gavo iš nepriklausomos Lietuvos atstovų diplomatų Grišono ir Čibiro. Recenzentas laiko B. Armonienės knygą tokia sensacija kaip E. M. Remarque'o "Vakarų fronte nieko nauja", bet daugiau dėmesio atkreipia į 2 skyrių, negu į visą knygą turinį, nes 2 skyriuje autorė pasakė, kad Hitlerio okupacija nebuvo geresnė už Stalino, kad žydų žudyme dalyvavo ir kai kurie lietuviai.

Į tai recenzentas atkreipė daugiau dėmesio negu į Armonienės išgyvenimus Sibiro tremtyje ir sovietiniame kalėjime. Nors Grišonas ir Čibiras norėjo, kad "El Plata" atkreiptų dėmesį į knygos visumą, ypač į tremtinių kančias Sibiro tremtyje, o Inčala daugiau-

sia dėmesio atkreipė į vieno Armonienės kaimyno ūkininko posakį, kad "pragaras nereikalingas," nes "velniai ateina skyrium, po vieną." "Visada atsiranda būtybių, kurios laukia tinkamų momentų, kada galėtų daryti drąsų šuolį į sėtoniškas galimybes."

Tokiais sėtonais knygos recenzentas laiko tuos lietuvius, kurie dalyvavo žmonių žudyme vokiečių okupacijos metu.

Mūsų spauda mėgsta Kremlui prikaišioti "kruvinus batus", bet "El Plata" išskaitė iš Armonienės knygos, kad ne vien Kremlius, bet ir Berlyno ir Kaučo "batai kruvini", bergi tuo nepasakė, kad visi rusai, visi vokiečiai ir visi lietuviai šauliai belaktyvistai vaikštą "kruvinais batais"...

Minima Armonienės knyga yra išversta į portugalų kalbą ir leidžiama Brazilijoje. Ta pati knyga verčiama į kelias Tolimųjų Rytų -- Azijos tautų -- kalbas.

G. MATELĖNAS

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIONAI

(vairiausias, rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.)

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

Winter Garden Tavern Inc.

Vyt. Beleckas, sav.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)

Telefonas: Evergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

You Work Hard For
Your Money...
Keep It Where It Works
Hard For You!

PASKUTINIS
DIVIDENDAS

4 1/4 %
(METUS
VISEMS
INDĖLIAMS)

Balandžio "bonus" dienos

Pinigai padėti prieš

BALANDŽIO 14

uždirbo dividendus nuo

BALANDŽIO 1

o paskui nuo padėjimo dienos

APSKAICIUOJAMA METŲ KETVIRČIAIS

For information Telephone PResident 3-7000

**THE
KINGS COUNTY
SAVINGS BANK**

Incorporated 1860

Member Federal Deposit Insurance Corporation

Central Office

539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Brooklyn, N. Y. 11216

Broadway Office

135 Broadway at Bedford Avenue
Brooklyn, N. Y. 11211

Massapequa Office

Hicksville Road at Jerusalem Avenue
(Opposite Holiday Park Shopping Center)
Massapequa, N. Y.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

Sportinės nuotrūpos

EDVARDAS ŠULAITIS

Mūsų krepšininkai Š. Amerikoje yra vieni iš ne- daugelio sportininkų, ku- riuos dar galime patys ste- bėti ir iš bėdos kitiems parodyti. Todėl nenuostabų kad krepšinio varžybos dar pas mus susilaukia di- desnio nesidomėjimo negu kurios nors kitos sporto šakos sportininkų kovos.

Balandžio 4 d. į Torontą renkasi lietuviai krepšini- kai 1964 metų Š. Amerikos liet. žaidynių krepšinio varžybų. Šiemet šios žaidy- nės yra taip suskaldytos, jog jau tikrai nė viena sporto šaka nebus nu- skriausta ar nustelbta. To- ronte tematyse tik krep- šinio kovas ir tos, manome, išeis į naudą mūsų sporti- niam judėjimui.

Kaip visuomet, taip ir šiemet, įdomiausias kovas žada vyrų krepšinis. Čia reikia manyti matysime "pilnas" komandas su vi- sais "avečiais," kuriuos klubai tepajėgia sužvejoti tik kartą ar kelis kartus per metus. Žinoma, tas turi teigiamos naudos, o taip pat ir neigiamos, bet ne apie tai čia pasirošę kalbėti.

Žiūrovų dėmesį šiemet labiausiai turėtų traukti Waterburio Gintaras, To- ronto Aušra ir Clevelando Žaibas. Tokia tvarka, spė- jame, išsirikiuos pirmasis trejetas. Be abejo, negalima užmiršti ir Brooklyno Atle- ty, Chicagos Aro ir Detroi- to Kovo. Net ir Chicagos Neris, jeigu atvažiuotų su savo visomis "žvaigždė- mis," būtų kietu riešutu.

Šiais metais varžybos tu- rės svarbios reikšmės, nes jų metu žadama padaryti galutinę atranką Š. Ameri- kos liet. krepšinio rinkti- nės, kuri vasarą ruošiasi pajudėti Australijon. Bus renkama 11 asmenų koman- da, kuriai kandidatų neturė- ty trūkti. Amerikiečių mo- kyklose mūsų krepšininkai gauna tinkamas sąlygas tren- neruotėms bei tobulėjimui ir iš studentiško amžiaus žaidėjų, be abejo, ateis rinktinės pagrindas. Rinkti- nėje turėtume matyti bent 3-4 krepšininkus, kurie su pasisekimu žaidė Š. Ameri-

kos liet. krepšinio rinktinė- je išvykoje į P. Ameriką prieš 4 metus. Vienas tokių -- A. Varnas šiandien yra gana stiprios komandos -- Murray State kolegijos rinktinės narys.

Reikia paminėti, jog yra malonu, kad varžybos vyks- ta Toronto liet. kolonijoje, kuri visuomet buvo jautri bei svetinga mūsų sportininkams. Reikia manyti, kad balandžio 4-5 d. d. torontie- čiai plačiai atvers savo šir- dis ir akis lietuviams krep- šininkams.

Rytų sporto apygarda buvo paskutinioji, kuri pravedė apygardines krepšinio pir- menybes. Waterbury, Conn. buvo vieta, kurioje kovo 14 d. įvyko čia minimos var- žybos.

Dalyvių skaičiumi, lygi- nant su Vid. Vakarų sporto apygarda, varžybos buvo kuklutes. Vyrų klasėje run- gėsi tik du varžovai ir čia Waterburio Gintaras atskai- tė Brooklyno LAK 81:74.

* New Yorko vyrų oktetas, ką tik išleidęs savo pirmą- ją dainų plokštelę, "Mes ženglame su daina", balan- džio 11 d. rengia plokštelės "krikštynas" kartu su J. Stuko radiju Club 880 sa- lėje.

PARDUODAMI NAMAI

HIGHLAND PARKO rajone, Brooklyne, parduodamas 11 kambarių mūrinis namas. Moderniška virtuvė, 3-1/2 vonių, išbaigtas rūšis, for- malus salionas, valgomasis kambarys, garažas. Apšil- domas karstu vandeniu. Nam- as kampinis tinka profes- sionališkam darbui. Telefo- nuoti MI 7-9796, arba gali- ma kreiptis į Vienybę.

HIGHLAND PARKO rajone, prieš pat parką, gražus mū- rinis namas, turis 4 miega- muosius, moderniška virtu- vę, didelę veranda ir kitokie patogumai. Neseniai uždė- tas naujas stogas. Telefo- nuoti po 5 val. AP 7-1246, arba AP 7-8478.

O. Masilionienės gimtadienį minint... Iš kairės - ilgametė vienybietė Poderienė, Ona Masilio- niene, V. Tysliavienė ir Vida Ribokaitė, neseniai atvykusi iš Omaha, Nebraska. O. Masilionie- ne užauginusi tris sūnus, kurių vienas šiuo metu JAV Armijos tarnyboje ir žada sugrįžti į na- mus šį pavasarį. Motina, žinoma, sūnaus nekantriai laukia. A. Kundrot nuotrauka

TAI BENT REPORTERIAI...

Atkelta iš 3 psl.

Narkėliūnaitė tenai sėdėjo, tai kas gi filmus rodė? O jei dr. Grigaičio reporteris tikrai buvo salėje, tai gal- lėjo pastebėti, jei jisai dar tiek įžiūrė, kad Šulaitis bu- vo užimtas prie įėjimo-su bilietais, gi kai dėl Joniko, tai jo šioje salėje visiškai nebuvo -- jisai, mat, buvo tikrai, bet kitoje gatvės pu- sėje esančioje salėje, kur vyko Vilnės parengimas.

Atrodo, kad dr. Grigaičio reporterius čia išėjo, kaip tai žilbai panai, kuri, pirė- liams atvykus, norėdama pasirodyti, kad gerai mato, ant stalo kavos puodą pa- mančius ir pamanius, kad tai katinas, atsivėdėjo ir smogė į jį iš visos peties, sušukdama "škie".

3. Istorija, kurią apasa- koja apie Vyti, yra gryna reporterio fantazija ir už ją patariu Chicagos žurnalistų draugijai pristatyti autorių prizui gauti fantastinių ra- šinių srityje.

4. Narpliojimas su fil- mo juoste, kuri dr. Gri- gaičio reporteris mini, iš tikrųjų buvo narpliojimas su filmo garso kaspinu. Nė tiek žmogus neatskiria. Tei- sybė, garsinei sistemai ne- tikėtai sugedus, reikėjo pa- čiai filmo rodytojai aiškinti, o nemažoje salėje nege- riau tai būtų išėję nė pa- čiam reporterio bosui.

5. Reporteris S. Narkė- liūnaitę plaka, kad ji nemo- kanti lietuviškai, nes neaiš- kiai kalbėjusi; mat, jam kartais tik pasigirsdavusi tai žodžio pradžia, tai pa- baiga. Bet tai ne Narkėliū- naitės lietuvių kalbos defek- tas, o reporterio klausos vibravimas. Tegul greičiau pasitikrina, kol ji visai neišvibravo.

6. Reporteris tvirtina, kad nauji buvo tik Argenti- nos filmai. Netiesa. Nauji buvo ir Vilniaus bei kaimo filmai ir dalis kultūrinės JAV lietuvių kronikos.

7. Sako, kad Vilniaus te- rodė tik kelis paveikslus. Šis jo tvirtinimas dar labiau įrodo, kad kažkas su aki- mis ir ausimis netvarkoje, jei 15 min. filme pamatoma tik kelis vaizdus.

8. Netiesa, kad "daugelis negalėjo suprasti," ką Nar- kėliūnaitė aiškino. Nesu- prato tik vienas dr. Grigai- čio reporteris.

9. Melas yra tvirtinimas, kad filme parodytieji par- šai buvo traukti prieš porą metų. Jie buvo filmuoti se- sers sodyboje pereitų me- tų spalio vidury. Gi tuo metu, kaip dr. Grigaičio reporteris tvirtina, kad jie buvo filmuoti, tai tų paršų mamytė dar buvo Kiaulytė.

10. Narkėliūnaitė neapg- avo savo žiūrovų, parodyda- ma jiems švogerio (ne pus- brolio) paršus, bet dr. Gri- gaičio reporteris apgaudi- nėja Naujienų skaitytojus, Bridgeporte būdamas ir no- rėdamas jiems įrodyti, kad Salamiankos kolūkiečiai pernai turėjo po 15 arų. Neaišku, kiek dr. Grigaičio režimas jiems leistų, bet dabar jie tebeturi dar po 60 arų.

11. Narkėliūnaitė nesusi- maišė po paaiškinimo ties

vaizdais, rodančiais švo- gerio paršus, tik dr. Gri- gaičio reporteris susimašė, neišstengdamas atskirti, kur paršas, o kur pusbrolis.

12, 13, ir 14 punktai, kur dr. Grigaičio reporteris prasimano, šmeižia ir pro- vokuoja, tai iš pršto iš- laužti tvirtinimai, jog "Nar- kėliūnaitė pasiryžusi įtikinti Amerikos lietuvius, kad reikia kultūrinėje srityje bendradarbiauti su dabarti- niais Lietuvos okupantais" ir kad ji "šios politikos su- metimais" važinėjo į Vil- nių, į Pietų Ameriką ir į Chicagą.

Taigi, jei dabar mano se- nelis gyventų ir dar man tvirtintų, kad arklys naudin- gas, reikalingas, bet ir pa- vojingas, tai aš jį šitai pataisyčiau:

-- Oi baisus baisus yra arklio žvėris, Bet dar baisesnis vyras nedagėręs!

LAIKAS, Argentinoje Ma- rijonų leidžiamas laikra- stis, eina du kartus per mė- nesį, o ne dukart per savaitę, kaip per klaidą bu- vo parašyta Vienybės nr. 10 aprašyme, lankantis Aušros Vartų parapioje.

JUOZO GARŠVOS LAIDOJIMO ISTAIGA

231 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 8-9770

Joseph J. Garszva Anita R. Garszva
Joseph J. Garszva, Jr. John A. Pauley
LICENSED MORTICIANS

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIrginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI!

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

VIENYBĖ

RIČARDAS LEGECKIS dabar perduoda žinias iš akademinio lietuvių gyvenimo per J. Stuko radiją, nuolatiniam bendradarbiui Sauliui Arūnui išvykus į JAV kariuomenę.

LIETUVIŠKAM KRYŽIUI Pasaulinėje parodoje statyti, kaip skelbiama, jau turima pusė reikalingos sumos. Lietuvos Vyčiai tam reikalui paaukojo \$700, o Chicago jau turi surinkusi \$1.800. Aukos siųsti Parodos komiteto išdėtinui.

NEW YORKO MOTERŲ KLUBAS balandžio 5 d. Carnegie International Center rengia Atvelykio popietę. Stasys Santvaras kalbės apie lietuvių poeziją. Galima bus laimėti dail. Vytauto Kasiulio paveikslą "Moteris siuvinėja". Įdomus Velykų sralas ir kokteiliai. Auka \$4.50. Pradžią 5 val. Apie dalyvavimą kviečiama pranešti ligi balandžio 3 d. M. Kregždienėi VI 7-6475 ar B. Kidolienėi HI 1-3894.

TRADICINIŲ MARGUČIŲ VAKARĄ balandžio 11 d., šeštadienį, rengia LDD 7 kuopa White Horse tavernoje. Pradžią 7 val. vak.

BROOKLYNO VAIDINTOJŲ GRUPĖ balandžio 25 d. Apreiškimo par. salėje vaidins Anatolijaus Kairio "Diagnozę".

OPERETĖS CHORAS su savo dirigentu M. Cibu uoliai rengiasi savo metiniam koncertui, kuris įvyksta Apreiškimo par. salėje balandžio 18 d.

VASARIO 16 GIMNAZIJAI paremti, kaip pernai, taip šiemet, New Yorke susidaręs Moterų komitetas rengia madų parodą. Ji bus balandžio 12 d.

KOVO 23 DIENA MIRĖ

PAULINA MEILIŪNAITĖ - KYNASTIENĖ

PASARVOTA SHALINSKO LAIDOJIMO ISTAIGOJE,
BUS LAIDOJAMA SESTADIENI, KOVO 27 DIENA

GILIAME NULIŪDIME LIKO VYRAS ALBERTAS,
DUKTĖ BIRUTĖ BAGDŽIŪNIENĖ, SESERYS -
LANDSBERGIENĖ IR MATULIONIENĖ, IR
GIMNĖS LIETUVOJE.

Amer. Liet. Piliečių Klubas kovo 21 d. paminėjo tradicines Juozines. Dalyvių tarpe matyti Buivydas, Zakarauskas, Narbutas, Zakarauskienė, Kalvelis ir kt. Kalba J. Šaltys.

A. KEZIO FOTO PARODA

Chicagiečio Algimanto Kezio, S. J., foto kūrinių paroda Brooklyno Apreiškimo par. apatinėje salėje kovo 14 ir 15 dienomis buvo maloni staigmena brooklyniečiams. Jaunas kunigas vaizdžiai įrodė, ką gal prikyrę dailininkai neįstengtų pasidalinti savo drobėse. Aišku, Kezys sugeba pamatyti ir savo foto nuotraukose pateikti tuos gyvenimo reiškinius bei krislus, kuriuos kasdien matome, bet jiems dėmesio nekreipiame.

Kezys -- meninis fotografas. Tai jo darbai liudija. Jis bene vienintelis mūsų tarpe tiek aukštai pašokęs.

Būdingiausias šioje parodoje nuotraukos buvo Vientvė, Duetas, Liuksemburgo pastatai. Kiek patyrėm -- tai nuomonė ty, kurie foto srityje yra neeiliniai.

300 lankytojų šiai foto meno parodai buvo lyg mažoka.

Visos nuotraukos buvo balta-juoda. Betgi autorius vėliau parodė savo sugebėjimus spalvoms, rodydamas Europos bažnyčias.

Algimantas Kezys, S. J.

Hamiltono vaidintojai New Yorke scenoje per BALFO metinį parengimą. Dešinėje su gėlėmis režisorė E. Dauguvietytė-Kudabienė. Kairėje - BALFO vajuos komiteto pirm. Vac. Sidzikauskas taria padėkos žodį vaidintojams ir newyorkiečiams už aukas BALFui.

S. Narkelūnaitės nuotrauka